Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Min 4 x tipoldemor

Johanne Marie Rodschou

En beretning om en kvindes sociale optur sidst i 1700-tallet

Kirsten Agesen

Min 4 x tipoldemor

Johanne Marie Rodschou

Fra ugift mor til herregårdsfrue og præstekone

Forsidebilledet er lavet ved hjælp af AI

Andre bøger af samme forfatter

Købmandsfamilien Due fra Hobro, 2019

Slægterne Martens fra Holsten og Vater Fra Tjekkiet, 2020

3 generationer af kvinder fra Annebergvej 26, Aalborg, 2021

Fra fæstebondesøn til købmandsslægt, 2022

Fra fæstebonde i Pårup til lagerforvalter i Aalborg, 2025

By– og herredsfoged Andreas Brychmann, 2026

Forord

Fra det øjeblik, jeg først stødte på min 4 x tipoldemor, Johanne Marie Rodschou, var jeg facineret af en kvinde, der fra midten af 1700-tallet ændrede sin sociale status i en helt usædvanlig grad.

Hvilket liv havde hun mon haft, siden hun som 30-årig fik et uægte barn og senere mod alle odds socialt kunne leve et liv som herregårdsfrue på Tidemandsholm og senere blive præstekone i Nykøbing Mors. Dette satte jeg mig for at undersøge ud fra de kilder, der var tilgængelige. Her har jeg benyttet kirkebøger, folketællinger, skøde– og skifteprotokoller.

Herigennem blev der oprullet et liv, som nu afsløres på disse sider. Det har været et møde med min formoder, der kun kan skabe respekt, fordi hun på mange måder kom til at bevæge sig ind på områder, der ellers ville have været forbeholdt mænd.

Forsidebilledet har jeg lavet ved hjælp af AI. Jeg bad om et billede med Tidemandsholm i baggrunden og med en kvinde med barn i midten flankeret af en præst og en herredsfoged. Resultatet blev fra AI's side forklaret med, at gården var blevet skabt med vægt på den historiske form fra 1700-tallet frem for den nutidige hovedbygning. Resultatet er nærmest skræmmende - men passer godt til indholdet af min lille bog.

Fordi der har været så mange fine skriftlige kilder, har jeg også været udfordret med hensyn til læsningen af de gotiske dokumenter. Her har jeg fået uvurderlig hjælp fra to passionerede læsere af gotisk, Jørgen Thue Pedersen og Ole Westermann, hvem jeg ikke kan takke nok. For de to har altid været parate til at hjælpe mig, selv om jeg nogle gange var ved at opgive ævred.

Også for min mand, Hennings, store tålmodighed med mig i processen skal der lyde en stor og varm tak.

Kirsten Agesen

Nørresundby, juni 2026

Min 4 x tipoldemor

Johanne Marie Rodschou

Johanne Marie blev født i Aalborg 1737 og døbt i Budolfi Kirke 13. april 1737. Hendes forældre var værtshusholder Jens Poulsen Rodschou og Kirsten Sørensdatter Bach.

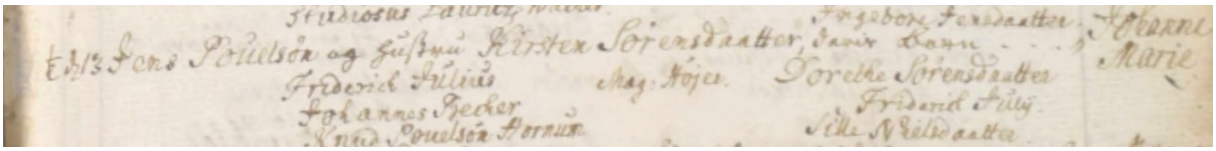

Johanne Marie blev døbt af Mag. Højer

Faddere:
Friederich Julius
Johannes Becher
Knud Poulsen Hornum
Dorethe Sørensdatter
Friedrich July
Sille Nielsdatter

Det er ikke muligt at finde andre kilder fra Johanne Maries liv i Aalborg i barndom og ungdom. Kortet viser, hvordan byen så ud, da det blev tegnet i 1722 ca. 15 år før Johanne Maries fødsel.

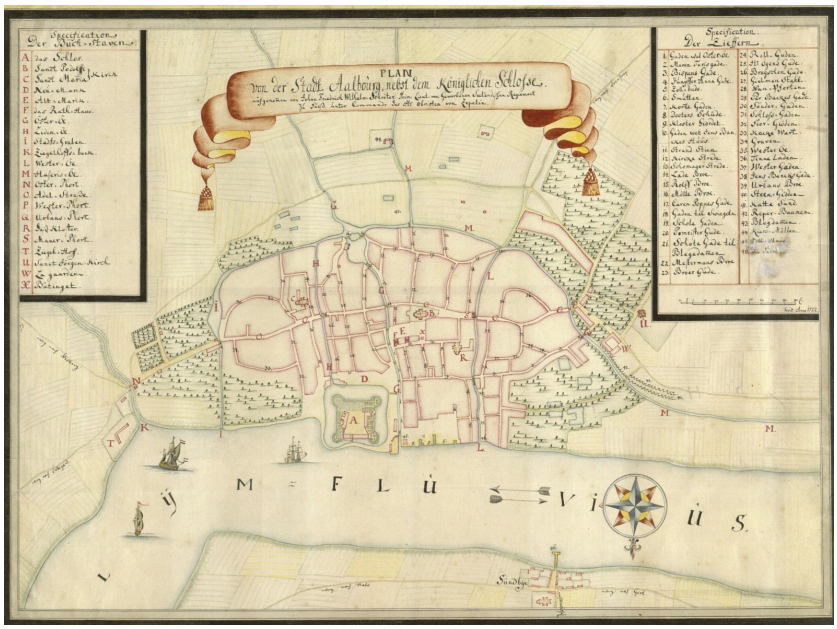

Kortet *Plan von der Stadt Aalbourg* er udarbejdet af premierløjtnant Johan Friedrich Wilhelm Schröter i 1722

Det har ikke været muligt at finde oplysninger om Johanne Marie, før hun i 1765 var fadder ved en dåb i Sejlstrup Kirke. Det må betyde, at hun havde haft en stilling på Sejlstrupgaard, måske som tjenestepige eller en slags guvernante for de børn, der var på gården.

Sejlstrupgaard

2 år efter, i 1767, fik hun som 30årig i Sejlstrup en datter, Giertrud, med Andreas Brychmann, der var herreds- og byfoged i Hjørring, og som kom privat på Sejlstrup.

Han var født i Bergen i 1730 og var kommet til Vendsyssel, hvor han først arbejdede som byskriver, senere om by– og herredsfoged. Om ham og hans familie har jeg lavet bogen ” By– og Herredsfoged Andreas Brychmann”.

Kort med Sejlstrup øverst i højre hjørne

Andreas Brychmann giftede sig ikke med Johanne Marie, i stedet for giftede han sig næsten samtidig med en kvinde, Anne Kathrine Aal i Mørke Kirke på Djursland.

Johanne Marie fik lov til at blive boende på Sejlstrupgaard, og her fødte hun sin datter i marts 1767.

Gjertrud blev døbt i Sejlstrup Kirke.

Dend 22 Martii Døbt Sr. Andreas Brychmanns og Madslle Johanne Marie Rodskovs u-ægte Barn
N. Giertrud

Suscept. Anne Christensdatter

Fad. *Niels Nielsen,*

Niels Svenningsen,
Johan Christensen,
Helvig Christensdatter

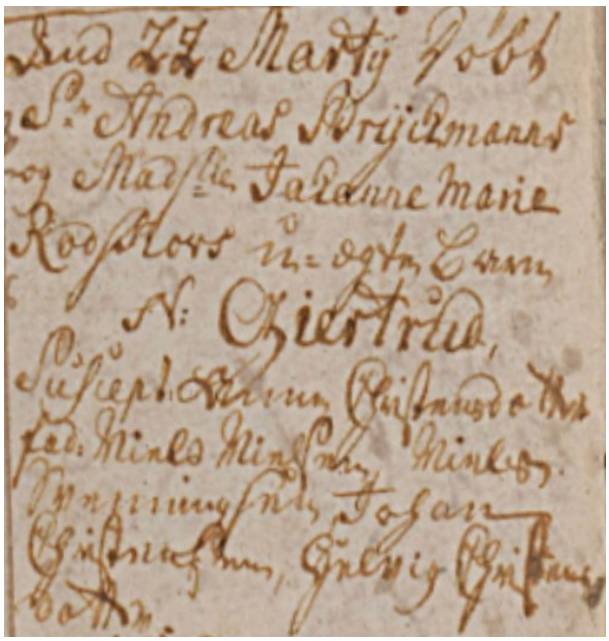

Datteren Giertruds dåb

Få år før Giertruds fødsel, var der blevet udgivet en forordning angående uægte børns retstilstand:

Forordning angaaende uægte børn af 14. oktober 1763

Forordningen Ang. at Faderen til et uægte Barn skal lige med Moderen bære omsorg for dets opdragelse (og efter hans formue erlægge i det mindste Halvdelen af de Omkostninger, som dets Underholdning udfordrer, til det er 10 Aar gammelt.

Gr. Da naturlig Billighed selv tilsiger, at den, som besvangrer et Qvindfolk og med hende avlet et uægte Barn, bør lige med Moderen tage Deel i den Byrde og de Omkostninger, som Barnets Underhold og Opdragelse udkræver; men det er dog ofte er erfaret, at en og anden saadan Barnefader har søgt at unddrage sig fra at opfylde denne naturlige Pligt, og kaste al Byrden af Barnets Opdragelse paa Moderen, det besovede Qvindfolk alene, som derved ofte, naar hun er fattig og ellers ingen Tilflugt har, sættes i de bedrøveligste Omstændigheder, hvilket lettelig kan have adskillelige farlige og skadelige Følger; Saa bliver, til saadant at forekomme og for at forbinde slige Forældre til at efterkomme de dem paaliggende naturlige Pligter mod de af dem avlede Børn, følgende befalet:

Den, som er Fader til et uægte Barn, skal lige med Moderen bære Omsorg for dets Opdragelse (og efter hans Vilkaar og Formue erlægge i det mindste Halvdelen af de Omkostninger, som Barnets nødtørftige Underholdning, efter Øvrighedens Skiønnende, udfordrer, og dermed continuere, til Barnet er 10 Aar gammelt). Findes nogen Barnefader herudi vægerlig, skal Øvrigheden forhielpe Moderen, som har Barnet hos sig eller besørger dets Opdragelse, til at nyde, af hans Løn eller anden Indkomst, det han saaledes skal betale til Barnets Underholdning og Opdragelse. (Forlaget Grifo)

Andreas Brychmann fik aldrig noget med sin datter at gøre, selv om han ifølge forordningen havde pligt til det. Det er dybt tragisk at tænke sig, at hun var det eneste barn, han fik, der kunne føre slægten videre. Hans 2 ægteskaber forblev barnløse.

Andreas Brychmanns liv og hans aner er beskrevet i bogen "By- og herredsfoged Andreas Brychmann", der kan findes digitalt på Danskernes Historie Online.

Hvis en almindelig tjenestepige blev gravid på den tid, kunne hun risikere at blive afskediget. Hvis den ugifte kvinde var blevet gravid med en ugift mand, kaldtes det lejermål, mens det blev betegnet som hor, hvis et nyfødt barn var et resultat af samleje med en gift mand.

Kvinder fik først i 1937 pligt til at oplyse navnet på den formodede barnefader. Selv om der i kirkebøgerne ved en ugift kvindes barnefødsel står navnet på faderen, er det ikke ensbetydende med, at faderskabet er fastslået. I Johanne Maries tilfælde står faderens navn og tiltale angivet i kirkebogen ved barnets dåb.

Samleje uden for ægteskab var forbudt, og loven foreskrev både en gejstlig straf i form af et offentligt skriftemål i kirken og en bødestraf i form af 24 rd for manden og det halve for kvinden. Ved den gejstlige straf blev både mand og kvinde absolverede (afgav offentligt skriftemål), fordi et uægte barn i kirkens øjne var resultatet af en synd.

Der er ikke fundet oplysninger om, at Johanne Marie og Andreas Brychmann skulle have betalt bøde eller havde skullet absolvere. Måske på grund af Andreas Brychmanns position som herreds- og byfoged eller ved herremanden Peder Bierings indblanding.

Jeg formoder, Johanne Marie og barnet forblev på Sejlstrupgård, for 4 år efter Giertruds fødsel blev hun gift med den 73årige herremand Peder Biering, der ved Giertruds fødsel ejede Sejlstrupgård. Han tog Giertrud til sig som sin datter og gav hende sit efternavn.

Siden Peder Biering paa Seyelstrup, haver nedlagt sin forrige brugende Kiøbmands handel i Hiøring kiøbsted, udi Wendsyssel, saa bliver det herved bekiendtgiordt, at han vil selge sin forhen iboende Kiøbmandsgaard, der er beliggende paa best beleyligt sted til brugelig handel og vandel, samt vertshuus holdelse udi bemeldte Hiøring. Gaarden er vel conditioneret med indrettelsen, indbygt i 4re huuse med 2de porte for, en indrettet kramboed og pakboeder, ladehuus til korn, stald- og fæ-huus for creaturer, god gaardsrom, een skiøn brønd i gaarden, haugeplads, 4 jern kakkelovne med videre, 4 sterdinger jord paa Hiørings mark, hvor til kand saaes og aules korn som til 5 tdr. hartkorn paa landet, samt og tilliggende enge, 3de leye vaaninger, som alt henhører til gaarden, hvilket vorder stillet til offentlig auction Onsdagen den 3 Jul. førstkommende, om formiddagen kl. 10 slet udi bemeldte gaard, og til den høystbydende bortsolgt. Skulle liebhaberne forlange at tilkiøbe sig gaarden og ey markjorderne, da kand det blive separat opraabt efter forlangende, den kiøbende kand og faae credit paa endeel af kiøbe-summen om det forlanges, alt efter conditionerne som paa auctionsstædet bliver bekiendtgiordt, hvorefter de lysthavende ville behage at lade sig indsinde til bemeldte tiid og sted.
Seyelstrup den 29 May 1754.

Peder Biering.

Peder Biering var født ca 1699.

Den første gang, jeg har fundet kilder om ham, er 29. maj 1754, hvor han i Københavnske Danske Posttidender averterede om, at han havde nedlagt sin købmandshandel i Hjørring og ønskede at sælge den. På dette tidspunkt havde han allerede været ejer af Sejlstrupgård siden 1749.

Peder Bierings Sejlstrupgård må midt i 1700-tallet have været et temmelig stort gods med en god indtjening. I hvert fald havde han i 1758 økonomiske midler til at købe Rubjerg Kirke af kong Frederik den. 5.

Da en Fæstebonde, navnlig Jens Thommasen Tommermand, som boede paa Seielstrup Gods udi Smidstrup Bye, i Seielstrup Sogn, er bortdød, og hans efterladte Eyende er registrered og vardered, og Boen ikke formaaer at bekoste ordentlig Proclama, saa vorder her udi de danske Aviser 3 Gange hans Søn, navnl. Niels Jensen Birch (som efter Sigende skal være udi Tieneste hos Velbaarne Stiftbefalingsmanden over Christiansands Stift udi Norge) indkaldet, at møde med 12 Ugers Varsel, udi Stervboet den 24 April førstkommende, eller og at indsende sin Fuldmagt, da Skiftet samme Tid vorder til Ende bragt. Seielstrup den 31 Jan. 1760.

Peder Biering.

Da en liden Capital af 60 Rdlr. er tilfalden sal. Olus Larsens Børn paa Seielstrup Gods, og samme Penge aarlig, siden 1754. er vorden i disse Tidender bekiendt, om nogen samme Penge imod Forsikring ville paa Interesse imodtage: men da ingen til Dato haver været begiærende denne liden Capital at imodtage, saa refererer Peder Biering sig nu til sine forrige aarlige Bekiendtgiørelser, at Pengene staaer hos ham endnu som forhen varat til Udtælling imod Beviis. Seielstrup, den 18de Julii 1769.

En af de pligter, som en herremand med fæstebønder skulle tage sig af, var at sørge for, at et skifte efter et dødsfald blev ordnet på en ordentlig måde. Her efterlyser Peder Biering i 1760 en arving til en afdød bonde.

Også i 1769 har han en notits i avisen om en sum penge, som nogle arvinger skal have, hvis de en dag dukker op.

Peder Biering havde været gift 2 gange, før han blev gift med Johanne Marie. I andet ægteskab med Maren Jensdatter Dahl var der ved ægteskabets indgåelse mellem Peder og Johanne 2 levende døtre, der begge blev godt gift. Christiane Marie Biering, der var gift med forpagter Hans Brønnum og Maren Biering, der var gift med justitsråd og proprietær Erich Hansen Wilsbech.

Disse 2 svigersønner var velstående. Erich Wilsbech købte Sejlstrupgård i 1768 af sin svigerfar og beholdt gården indtil 1798, og Peder selv købte svigersønnen Hans Brønnums gods, Tidemandsholm i 1771. Det var ikke en adelig gård, for via en tidligere ejer var gården fra 1746 ikke længere i adelig eje. Nu blev det så en tidligere storkøbmand fra Hjørring, der erhvervede Tidemandsholm.

Måske havde Peder Biering købt Tidemandsholm for at hjælpe sin svigersøn, for han havde ikke til hensigt at beholde gården, hvad en notits i avisen "Aalborgs nyttige og fornøyelige Jydske Efterretninger" allerede kunne berette 26. juli 1771, hvor der var offentlig auktion over godset.

Undertegnede Peder Biering, Eyer af Tidemandsholm, bekiendtgior hermed 3de Gange nøst efter hinanden i de Aalborgs Jydske Efterretninger, at jeg er sindet ved offentlig Auction nøstkommende Tisdag den 20. Augusti at bortsælge bemældte min Hovedgaard Thidemandsholm, som er beliggende i Aalborg Stift, Borglum Amt og Herred, Thaars Sogn, og staaer for Hartkorn, Hovedgaards Tart, de derpaa værende 7 Afbyggere, samt Skov- og Mølleskyld iberegned 31 Tdr. 6 Skpr. 2 Alb. og naar sammeHovedgaards Tart tillægges Bondergodsets Hartkorn, udgior Hartkornets Summa Jordskyld 148 Tdr. 1 Fdk. 1 Alb. Skovskyld 1 Td. 3 Fdk. 1 Alb. Mølleskyld 3 Tdr. 5 Skpr. 3 Fdk. gior i alt Hartkorn 153 Tdr. 6 Skpr. 3 Fdk. 2 Alb. Den aarlige Landgilde af Bondergodset er 137 Rdlr. 1 Mk. 11 lpd. 6 pd. Smør, 30 stkr. Giæs, 56 stkr. Høns, og haves af Godset det behøvende Hoverie-Arbeide til Gaardens Arbeide og Avlingens Drift, saavel Gaard som Gods ligger i en god Korn-Egn, Gaardens, saavel Borgegaardens som Ladegaardens Bygninger ere udi god Stand, og ligger fornøyelig; Borgegaarden, som bestaaer af 2de Fløye, er omgiven med Grøver, som tillige indelukke en dag Borgegaarden beliggende smuk Kiøkken- og Frugt-Have, og paa samme Grøver ligger en matriculeret Vandmølle, dag Grøverne ligger en Kiøn indgrøftet og med Træer omsat Blegehave, og nøst derved en profitabel Græsgaard, hvorudi kan græsses 10 stkr. Fæhøvder, og 4 Følhopper, og nøst ved samme begynde Gaardens Enge, som ligge nøsten udi een Strækning, og er en betydelig meget god Mark til Gaarden, hvorudi er nedlagt dette Aar Vinter-Rug 36 Tdr. Byg 58 Tdr. Havre 94 Tdr. og naar Marken paa den rette Maade bliver dyrket, kan der saaes omtrent Vinter-Rug 50 Tdr. følgelig de andre Slags Korn ligeisaa af meere Udsæd, Høe til Gaarden kan avles omtrent 220 til 250 Læs, og græsses og fødes efter Afgrødens Værd 100 Fæ-Creature, 12 a 14 Heste, samt 80 stkr. Faar, til Gaarden er fornøden Skov, og meget gode Tørve-Moser og Riis-Hug, som ligger nær ved Gaarden. I de ved Gaarden værende Grave og Fiskedamme, samt Dahls Mølledam er Kiønt Fiskerie af Caruser, Giedder, Aborrer og Aal, paa Godset er en meget god Vandmølle, Dahls Mølle kaldet, i Thaars Kirke er et Pulpitur og Begravelse til Gaarden. Saavel Jordebogen som Conditionerne kan 14 Dage forend Auctionen sages til Efterseen paa Thidemandsholm hos Sr. Kielddaard, og i Aalborg hos Sr. Gevert, og bliver Auctionen holdet paa Thidemandsholm ermældte Dato Klok. 10 Formiddag, og dersom antageligt Bud skeer, kan Gaard og Gods strax efter Hammerslaget af Kiøberen tiltrædes; Men fulde der ey skee antageligt Bud, saa bliver Gaardens Avling, som staaer i en meget god Stand, samme Dag til Forpagtning paa 3 a 6 Aar efter Conditionernes nærmere Formældning ved Auctionen opraabt, og den Høystbydende overlagt. Sejlstrup den 19. Juli 1771.
Peder Biering.

I en auktionsbekendtgørelse om salg af Tidemandsholm 1771 nævnes bl.a., at gården har hovedgårdstakst 32 tdr. htk.

Hovedgårdens udsæd var 36 tdr. rug, 58 tdr. byg, 94 tdr. havre, "der kan forøges", og høavlen var 220 - 250 læs. Gårdens besætning var 100 fækreaturer, 80 får, 12 - 14 heste, og i landgilde af fæstegodset oppebares 137 rdl. kurant, 11 lis-pund 6 pund smør, 30 gæs og 56 høns. Gårdens "herligheder" angaves at være "god" kornegn, betydelig god mark, engene næsten udi én strækning, fornøjelig beliggenhed, gode bygninger, borggården i 2 fløje omgivet af grave med en mølle, smuk have, fornøden skov, gode moser, skønt fiskeri, en skøn, indgrøftet og med træer omsat blegehave og næst derved profitabel græsgård, hvor-udi kan græsses 10 stk. Fæhøveder og 4 følhopper".

Forholdene er naturligvis skildret så lyst som muligt for at lokke købere til.

Tidemandsholm Hovedgård efter kort fra 1812

Tidemandsholm, som det ser ud nu

Johanne Marie s vielse med Peder Biering fandt sted på Tidemandsholm Hovedgård 20. dec. 1771 efter kongelig bevilling af 12. juli 1771.

Samme dag bragte "Aalborgs nyttige og fornøyelige Jydske Efterretninger" denne notits om brylluppet.

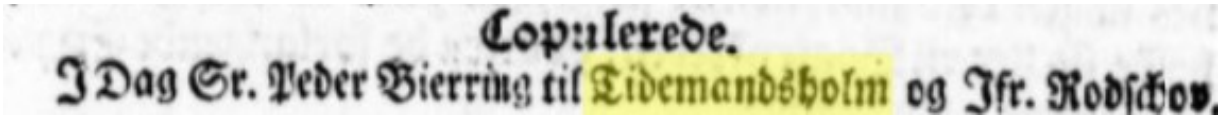

Copulerede.

I Dag Sr. Peder Bierring til Tidemandsholm og Jfr. Rodschov.

Selv om Peder Biering helt tilbage i 1754 havde sat sin købmandshandel til salg, var det ikke lykkedes for ham at få den solgt. Han havde fået den lejet ud, men prøvede igen i juni 1774 at sælge den ifølge notitsen i "De Aalborgske alene priviligerede Jydske Efterretninger". Det skulle ske ved en auktion 28. juni 1774.

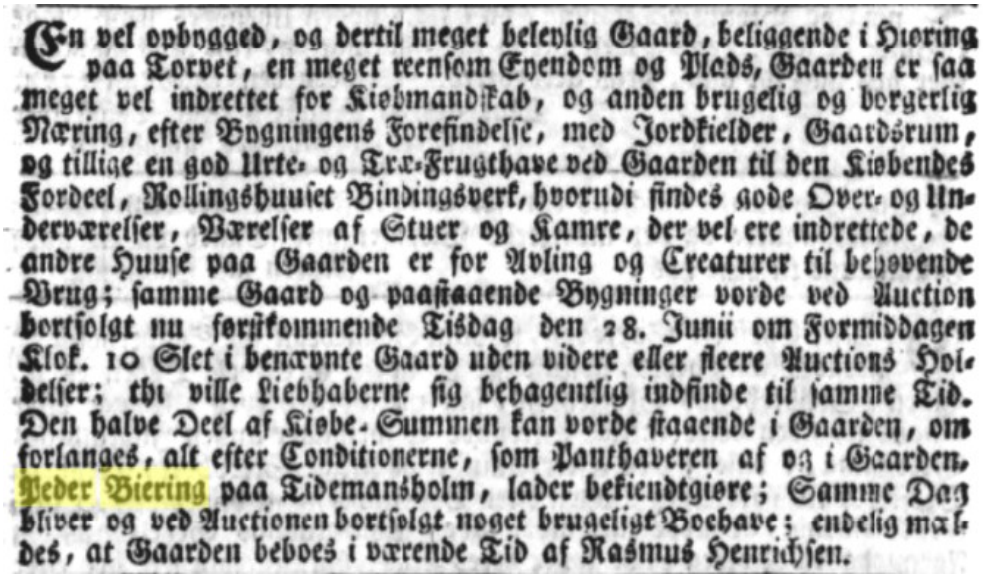

En vel opbygged, og dertil meget beleylig Gaard, beliggende i Hiøring paa Torvet, en meget reensom Eyendom og Plads, Gaarden er saa meget vel indrettet for Kiøbmandskab, og anden brugelig og borgerlig Næring, efter Bygningens Forefindelse, med Jordkielder, Gaardsrum, og tillige en god Urte- og Træ-Frugthave ved Gaarden til den Kiøbendes Fordeel, Rollingshuuset Bindingsverk, hvorudi findes gode Over- og Underværelser, Værelser af Stuer og Kamre, der vel ere indrettede, de andre Huuse paa Gaarden er for Avling og Creaturer til behøvende Brug; samme Gaard og paastaaende Bygninger vorde ved Auction bortsolgt nu forstkommende Tisdag den 28. Junii om Formiddagen Klok. 10 Slet i benævnte Gaard uden videre eller fleere Auctions Holdelser; thi ville Liebhaberne sig behagentlig indfinde til samme Tid. Den halve Deel af Kiøbe-Summen kan vorde staaende i Gaarden, om forlanges, alt efter Conditionerne, som Panthaveren af og i Gaarden, Peder Biering paa Tidemandsholm, lader bekiendtgiøre; Samme Dag bliver og ved Auctionen bortsolgt noget brugeligt Boehave; endelig maldes, at Gaarden beboes i værende Tid af Rasmus Henrichsen.

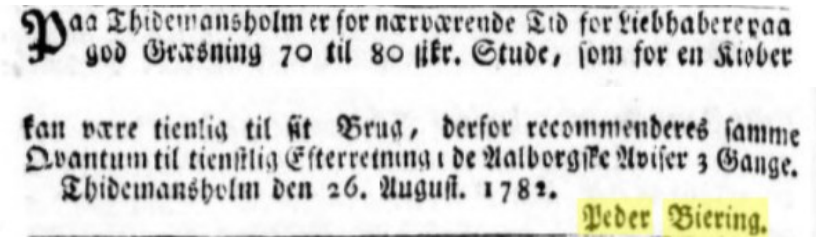

Paa Thidemansholm er for nærværende Tid for Liebhabere paa god Græsning 70 til 80 Rkr. Stude, som for en Kiøber kan være tienlig til sit Brug, derfor recommenderes samme Qvantum til tienstlig Efterretning i de Aalborgske Aviser 3 Gange.
Thidemansholm den 26. August. 1782.
Peder Biering.

Denne notits fra sammeavis 6. sept. 1782 giver et indblik i, hvordan Peder Biering bl. a. tjente sine penge. Her drejer det sig om udlejning af græsning til stude.

86 år gammel døde Peder Biering på Tidemandsholm 29. jan. 1784 efter 3 dages svaghed og blev begravet 6. feb. fra Sct. Cathrinae Kirke, Hjørring.

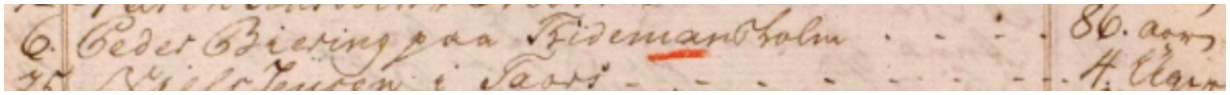

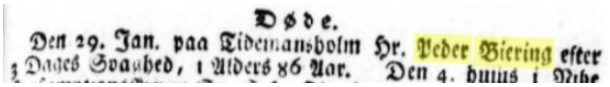

Døde.
Den 29. Jan. paa Tidemansholm Hr. Peder Biering efter 3 Dages Svaghed, i Alders 86 Aar. Den 4. huus i Nibe

6. febr. kunne man læse flg. i "De Aalborgske alene priviligerede Jydske Efterrretninger":

Efter Peder Bierings død trådte hans testamente i kraft. Testamentet var skrevet i et voldsomt kancellisprog, men det vigtigste i dokumentet var, at det var blevet skrevet kort tid efter vielsen 24. april 1772 og var blevet oprettet, fordi Peder havde været gift tidligere og havde 2 gifte døtre, hvis mænd havde givet afkald på deres mødrene arv.

Han havde ingen livsarvinger med sin nuværende hustru Johanne Marie Rodschou, men kongelig bevilling på med sin hustrus samtykke at gøre testamente under den forudsætning, at hans børn ikke ville blive fornærmede.

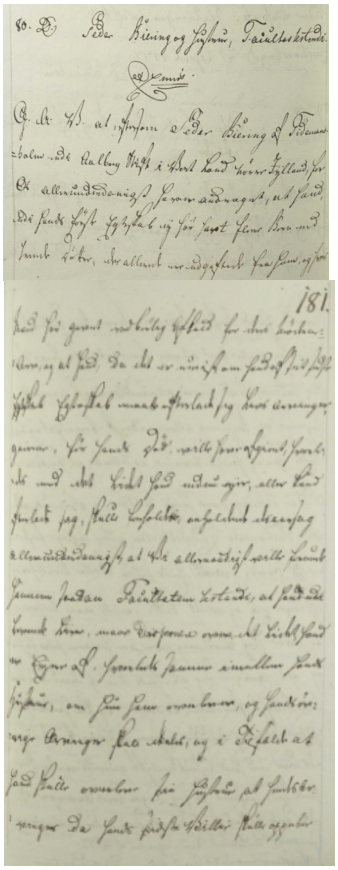

Peder Biering og hustrue, Facultas testandi

*(*Facultas testandi, (Retsspr.) Bevilling forhen, for den, der er uden Livsarvinger) til uden Indskrænkning af Loven at gøre Testament efter eget Tykke.)

C7timus *G.A. V.*

[Gjør Alle Vitterligt] *at eftersom Peder Biering af Tideman(d)s-holm udi Aalborg Stift i Vort Land Nørre Jylland, for Os allerunderdanigst haver andraget, at hand, udi hands første Egteskab ey har havt fleere Børn end tvende Døttre, der allerede ere udgiftede fra ham, og hvis Mænd har givet vedbørlig Afkald for deres Møderne-Arv, og at hand, da det er uvist, om hand af sit sidste Egteskab maatte efterlade sig Livs Arvinger, gierne, før hands Død, ville have afgiort, hvorledes med det Lidet hand endnu eyer, eller kand efterlade sig, skulle forholdes, anholdende desaarsag allerunderdanigst, at Vi allernaadigst ville forunde hannem saadan Facultatem testandi, at hand udi Levende Live, maae Disponere over det Lidet, hand er Eyer af, hvorledes samme imellem hands Hustrue, om hun ham overlever, og hands øvrige Arvinger skal deeles, og i Tilfælde at hand skulle overleve sin Hustrue, at hands Arvinger da hands sidste Villie skulle oppebie hvormed hands Hustrue Johanne Marie Jens Datter Roddschau har paateignet, at være fornøyet; Da have Vi, efter saadan hands herom allerunderdanigst giorte Ansøgning og Begiering allernaadigst bevilget og*

og tilladt, som og hermed bevilge og tillade, at fornævnte Peder Biering, over hands Midler og Formue, ved Testamente Codicill (Codicil(lus), I. (Dimin. af codex), Tilsætning, Tillæg til et Testament; ogs. et kortfattet Testament selv) eller anden deslige Forvelses Maade, hvorved hands sidste Villie klarligen og tydeligen sees og viides kand, saaledes maae disponere, og derom slig Anordning giøre, som hannem selv Lyster og got synes; Dog at hands Børn ey derved udi Deres Arve Rettighed, efter Loven, fornærmes, Og skal saadan hands sidste Villie og Anordning, som hand i saa Maade i Levendes Live med hands Hustrues Samtykke giørendes vorder, efter hands Død, saafremt De sig ingen Livs Arvinger af dette Deres Egteskab efterlader, af deres andre Arvinger og samtlige Vedkommende, saa uryggelig og saa fuldkommen holdes, Ligesom den her, Ord fra Ord, kunde have været indført, og af Os i alle dens Ord, Clausuler og Puncter confirmeret og stadfæstet. Hvorfore Vi hannem herudinden ville have dispenseret fra alt, hvis [=hvad*] udi Loven og Kongelige i saa Maader allernaadigst udgangne Forordninger, kunde findes herimod at stride; Dog siette og Tiende Penge, samt ald anden Os tilkommende Arvefalds Rettighed i alle Maader uforkrænket. Forbydendes etc.*

Christiansborg d. 24 April 1772. ad Mandatum.

[Etc. er en almindelig slutning, skal erstatte hele den næste lange sætning:: Forbydendes alle og enhver, herimod eftersom forskrevet staar, at hindre eller udi nogen maade forfang at giøre, under Vor Hyldest og Naade. Givet paa Vort slot Kiøbenhavn.]

Johanne Marie stod efter Peder Bierings død 29. jan. 1785 med et gods, der skulle sælges. Det blev solgt til Johannes Christian Brønnum, der var bror til Hans Brønnum, som Peder Biering havde købt godset af.

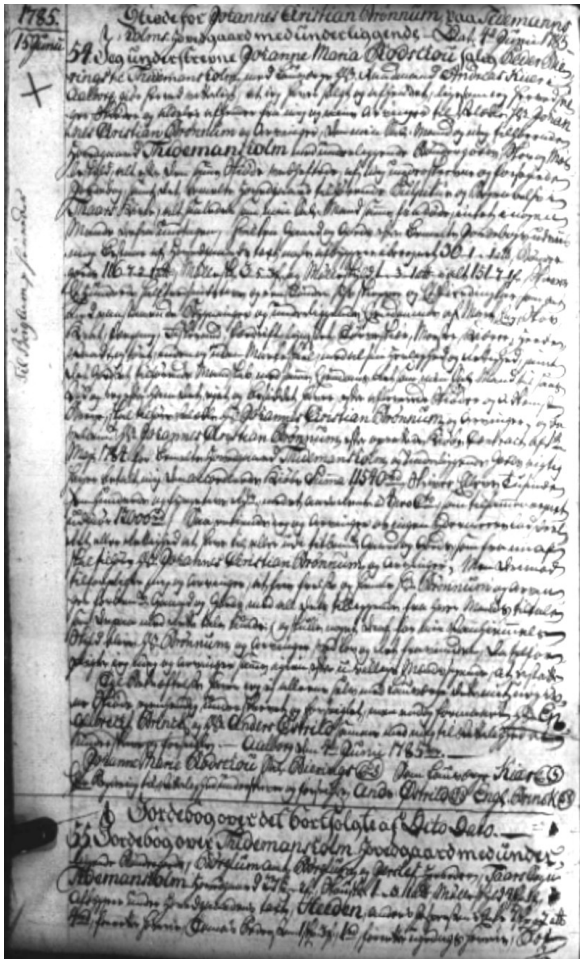

1785

15 Junii

Skiøde for Johannes Christian Brønnum paa Tidemannsholms Hovedgaard med underliggende - Dat. 4de Junii 1785.

54. Jeg underskrevne Johanne Maria Rodschou Salig Peder Bierings til Thidemansholm med Laugværge Hlr. Raadmand Andreas Kiær i Aalborg, giør herved vitterligt, at ieg haver solgt og afhendet, ligesom ieg herved selger, Skiøder og aldeles afhender fra mig og mine Arvinger til Velædle Hlr Johannes Christian Brønnum og Arvinger, den min Sal. Mand og mig tilhørende Hovedgaard Thiedemansholm med underliggende Bøndergoeds, Skov og Mølleskyld, alt effter den samme Skiøde vedheftede, af mig underskrevne og forseglede Jordebog, samt det bemelte Hovedgaard tilhørende Pulpitur og Begravelse i Thaars Kirke, alt saaledes som min Sal. Mand samme fradøde, intet i nogen Maade derfra undtagen, hvilken Gaard og Goeds efter bemelte Jordebogs udviisning bestaar af Hovedgaardstaxt nogle afbyggere iberegnet 30-1-0-1 alb, Bøndergoeds 116-7-2-1 alb., Møllesk. 3-5-3 f og Mølleskyld (skal nok være Skovskyld) *1-0-3-1 alb., i alt 151-7-1 fr, Skriver Et Hundrede halftredsindstyve og een Tønder syv skiepper og Et Fierdingkar, samt alt med paastaaende Bygninger og underliggende*

Ejendomme af Mark, Eng, Skov, Krat, Fæegang. Fiskevand, Fædrift, lyngslet, Tørveskiær, Moeser, Kiærer, Heede, Vaadt og tørt, inden og uden Markeskiel, med al sin Herlighed og Rettighed, samt det Goedset tilhørende Mandskab, med samme Ejendoms Ret som min Sal. Mand til hans Død og ieg efter ham det ejet og besiddet haver, efter aflevered Skiøder og Adkomst Breve, skal tilhøre Velædle Hlr. Johannes Christian Brønnum og Arvinger, og da velbem(el)te Hlr Johannes Christian Brønnum efter oprettede Kiøbe Contract af 1ste Maji 1784 for bemelte Hovedgaard Thidemansholm og underliggende Goeds rigtig haver betalt mig den accorderede Kiøbe Summa 11540 rd, Skriver Elleve Tusinde Femhundrede og fyrretyve Rdr., med et Aars Rente á 4 proCto, som tilsammenregnet udgiør 12000 rd, Saa erkiender ieg og Arvinger os ingen ydermeere Lod Deel Ret eller Rettighed at have til eller udi titbem(el)te Gaard og Goeds, som fra nu af skal tilhøre Hlr. Johannes Christian Brønnum og Arvinger, Men derimod tilforpligter mig og Arvinger, at frie frelse og hiemle Hlr. Brønnum og Arvinger forbemelte Gaard og Goeds med al dets tilliggende fra hver Mand tiltale som derpaa med Rette tale kunde, og skulle noget deraf for min Vanhiemmels Skyld blive Hlr. Brønnum og Arvinger med Lov og Ret fravunden, da tilforpligter ieg mig og Arvinger samme igien efter u-villige Mænds sigende, at erstatte.

Til Bekræftelse haver ieg alleene selv med Lauværge dette mit udgivne Skiøde egenhendig underskrevet og forseiglet, men endog formaaet Hlr. Engelbrecht Brinck og Hlr. Anders Østrild sammen med mig til Vitterlighed at underskrive og forseigle.

- Aalborg den 4de Junii 1785ve.— Johanne Marie Rodschou Sal. Bierings (LS) Som Lauværge Kiær (LS) Efter Begiering til Vitterlighed underskriver og forseigler Ands.Østrild (LS) Engl. Brinck (LS)

I skødet findes oplysningen om salgssummen, der med et års rente beløber sig til 12.000 rd. Desuden er der oplysniner om, at selve Tidemandsholm er på ca. 27. tdr. hartkorn foruden lidt ekstra, så selve godset har et udbytte på ca. 30. tdr.

De vigtigste udgifter og byrder for et privilegeret gods var:

Vedligeholdelse af herregårdsbygninger: *Udgifter til den ofte meget store hovedbygning, avlsbygninger og omkringliggende anlæg.*

Militære forpligtelser (Hestetjeneste): *Adelen var forpligtet til at stille med rustede ryttere (heste og udstyr) til kongens krigstjeneste i forhold til deres hartkorn.*

Administrativ drift: *Drift af et stort landbrug, herunder løn til fogeder, skrivere og andre ansatte.*

Vedligeholdelse af fæstegods: *Godsejeren havde ansvaret for at vedligeholde fæstebondernes gårde, selvom fæsterne betalte afgifter.*

Kirkevedligeholdelse (Kirke-tiende): *Mange godsejere ejede de lokale kirker og havde dermed pligt til at vedligeholde disse (kirkereslagsret).*

Infrastruktur: *Vedligeholdelse af veje og broer på godsets område* **Kilde Google**

Hvis man ser på hele godset samlet incl. bøndergodset, var det samlede gods på ca. 152 tdr. hartkorn.

Udtrykket bøndergods var før landboreformen i slutningen af 1700-tallet en betegnelse for landbrugsjord, der tilhørte en hovedgård, men var fæstet bort til bønder.

Forskellen på hovedgården og bøndergods bestod i, at bondejorden var upriviligeret, mens hovedgårdens egne jorde var privilegeret og f.eks. fritaget for skat og tiende. Til gengæld havde en godsejer betydelige udgifter og byrder, der tit var forbundet med deres status og pligter over for kronen. Selvom godset var privilegeret, var det altså en administrativ og vedligeholdelsesmæssig tung enhed, der krævede store ressourcer at drive .

I den efterfølgende jordebog bliver hovedgårdens udstrækning afsløret. Som det kan ses på kortet lå de fleste fæstegårde rundt om Tidemandsholm i Tårs sogn, men der fandtes også gårde i Jerslev Sogn, Øster Brønderslev Sogn, Østervrå og i Vrå sogne. Fæstegårdene i Jerslev sogn lå klumpet sammen i sognets nordøstlige hjørne.

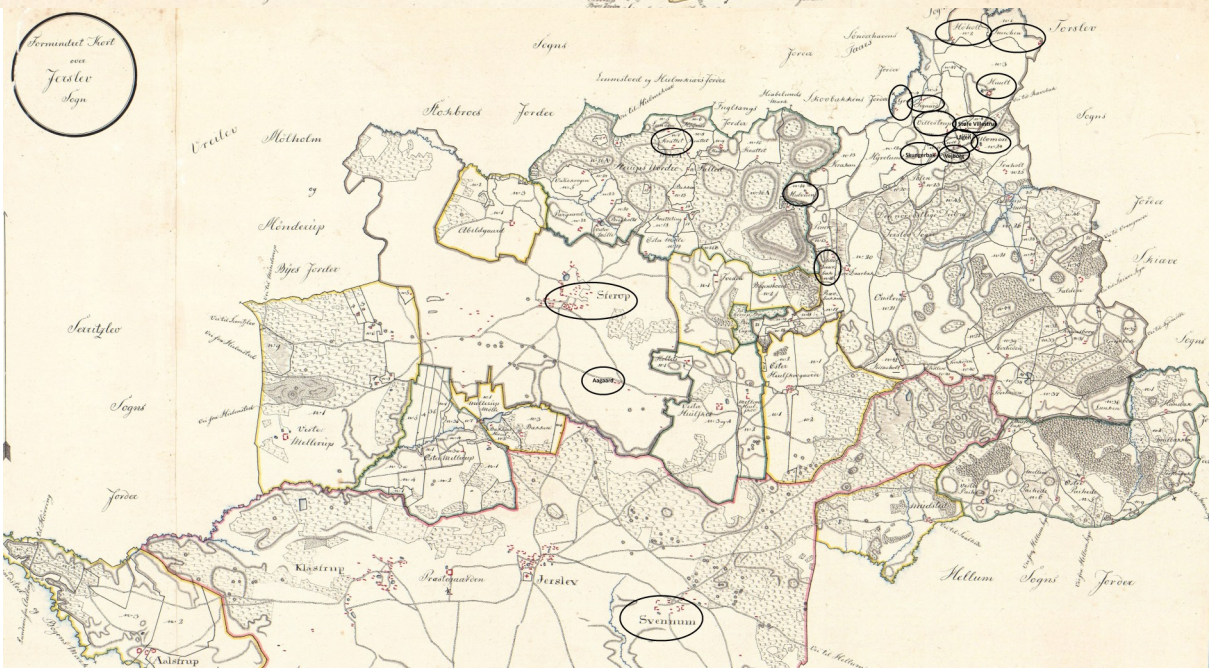

Da salget af Tidemandsholm var klaret, flyttede Johanne Marie til Aalborg, hvor hun boede hos sin svoger, rådmand Andreas Kiær, i Aalborg.

Hurtigt indgik Johanne Marie et nyt ægteskab. 26. aug. 1785 blev hun forlovet med residerende kapellan Hans Tollesen Lange Meldahl fra Nykøbing Mors. Ved samme lejlighed blev der udfærdiget en ægtepagt, hvor Johanne Maries bror, Peder Rodschou, var vidne.

Kirkebogen fortæller om vielsen 14. sep., at både lysning og vielse var ifølge brev fra 26. aug. med kongelig bevilling til ægteskabet.

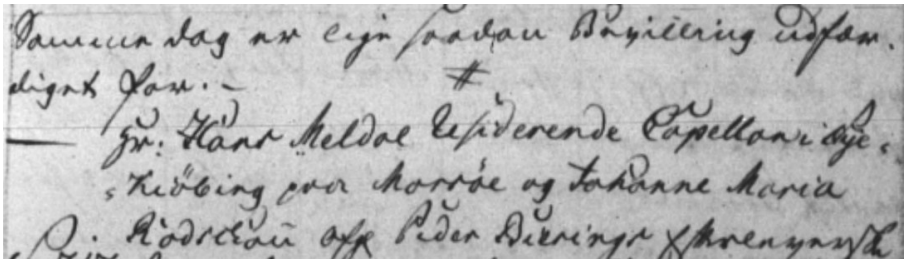

Samme dag er lige sådan bevilling udfærdiget, for hr Hans Meldal, residerende capellan i Nykøbing på Morsø, og Johanne Maria Rodschou, afg Peder Bierings efterleverske. 26 august 1785.

Hos Nygårds Sedler, hvor denne oplysning er fundet, oplyses om, at der findes et vielsesbrev fra 26. aug, der angiver, at det er en "uvedkommende præst", der foretager vielsen.

Samtidig blev der oprettet en ægtepagt, hvor de vigtigste oplysninger var:

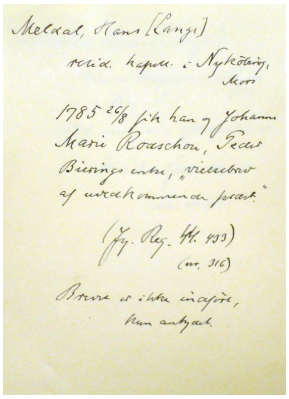

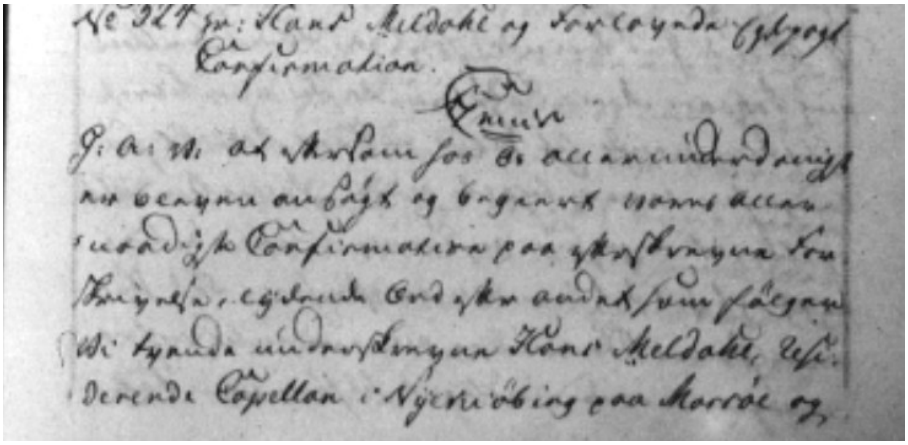

Meldahl, Hans (Lange)

*resid. kapell. i Nykøb. (*residerende kapellan*)*

*1785, 26/8 kgl. konf. på en af ham (*kongelig konfirmation*) og Johanne Marie Rodschou sl. Peder Bierrings på Tidemands- holm, nu boende i Aalborg, 11/5 s.å oprettet ægtepagt.*

1. Dør han først, skal hun beholde det fælles bo mod til hans arvinger at betale 1000 Rdl.

2. Dør hun først, skal han, så længe, han lever, beholde det fælles bo, men efter hans død skal det fælles bo ene og alene tilhøre hendes datter, Gertrud Biering mod at man betaler 1000 Rdl til hans arvinger.

3. Får de livsarvinger, skal det fælles bo, [når en af dem dør] deles mellem den længstlevende og de fælles børn, men når hun dør, træder hendes datter Gertrud til deling med sine halvsøskende.

Der skal straks erlægges 10 rdl til lige deling med Frelsers Kirke og sygehuset på Møn.

Kun den ene oplysning om arv trådte senere i kraft. Johanne overlevede sin mand og kom til at sidde i uskiftet bo, men hun overlevede også sin datter Giertrud, der døde i barselsseng ca. 1796. Tidspunktet er usikkert, for kirkebøgerne fra Hobro, hvor datteren boede, brændte i 1812. Barnebarnet Mandrup Due var arving, og Mandrups far, Peder Due, blev værge for drengen.

Selve vielsen fandt sted som stuebryllup 14. sep. 1785. Det betød, at det enten havde fundet sted i præstens stue eller i et privat hjem.

Vielsen blev omtalt i avisen:

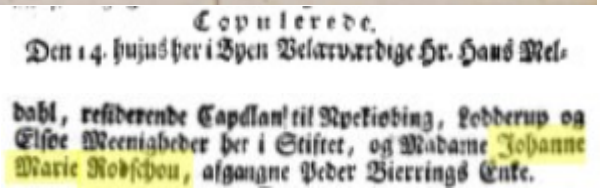

Copulerede.
Den 14. hujus her i Byen Velærværdige Hr. Hans Meldahl, residerende Capellan til Nyekiøbing, Lodderup og Elsøe Meenigheder her i Stiftet, og Madame Johanne Marie Rodschou, afgangne Peder Bierrings Enke.

Denne mand, som Johanne Marie Rodschou giftede sig med i 1785, var født i Viborg Søndre Sogn 1730 og døbt i kirken 10. okt.

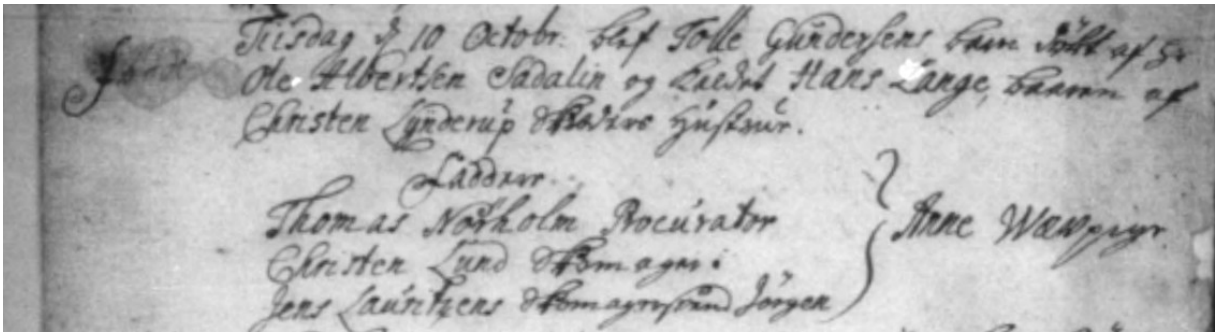

Sidstafvigte Fredag den 20. Novembr. blev her i Budolphi Kirke holdet Præstevielse, da Hans Høiædle Høiærværdighed Hr. Biskop og Professor Stridsgaard indviede tvende Candidater til det offentlige Lære-Embede. 1) Hr. Hans Meldahl, fød i Viborg den 7. Octobr. 1730. allernaadigst kaldet til residerende Capellan til Nyekiøbing, Lodderup og Elsøe Meenigheder paa Morsøe. 2) Hr. Erich Bondorff, fød i Jetzmarch Præstegaard den 14. Decembr. 1743. allernaadigst confirmeret at være Capellan pro Persona for Aabye og Biersted Meenigheder i Kiær-Herred. Ved denne høitidelige Forretning holdt Hs. H. en meget grundig og opbyggelig Ordinations-Tale over Texten 2. Timoth. 2. v. 15. Derefter prædikede Ordinatus Hr. Meldahl over Texten af St. Joh. Aabenbar. 22. Cap. 12. v. og til Indgang betiente sig af Es. 62. v. 6. Udi den foregaaende Intimations Tale forklarede den residerende Capellan Hr. Wandall disse Ord af Ezech. 44. v. 16. De, de skal gaae ind i min Helligdom, og komme nær til mit Bord, til at tiene mig; og tage vare paa min Varetægt.

Hans Meldahl gik på Viborg Katedralskole 1742. Hvor den videre uddannelse fandt sted vides ikke, men 1767 var han i Aalborg, hvor han var kateket ved Budolfi Kirke.

Han ønskede at fungere som sognepræst og blev ifølge "*De Aalborgske allene privilegerede Jydske Efterretninger*" præsteviet 20. nov. 1778 i Budolfi Kirke sammen med endnu en kommende præst.

Han blev ordineret som kapellan i Nykøbing Mors Lødderup og Elsø Sogne.

Sammen med ægteparret boede datteren Giertrud, indtil hun blev gift og flyttede til Hobro.

Ved FT 1787 boede de i Adelgade i Nykøbing Mors.

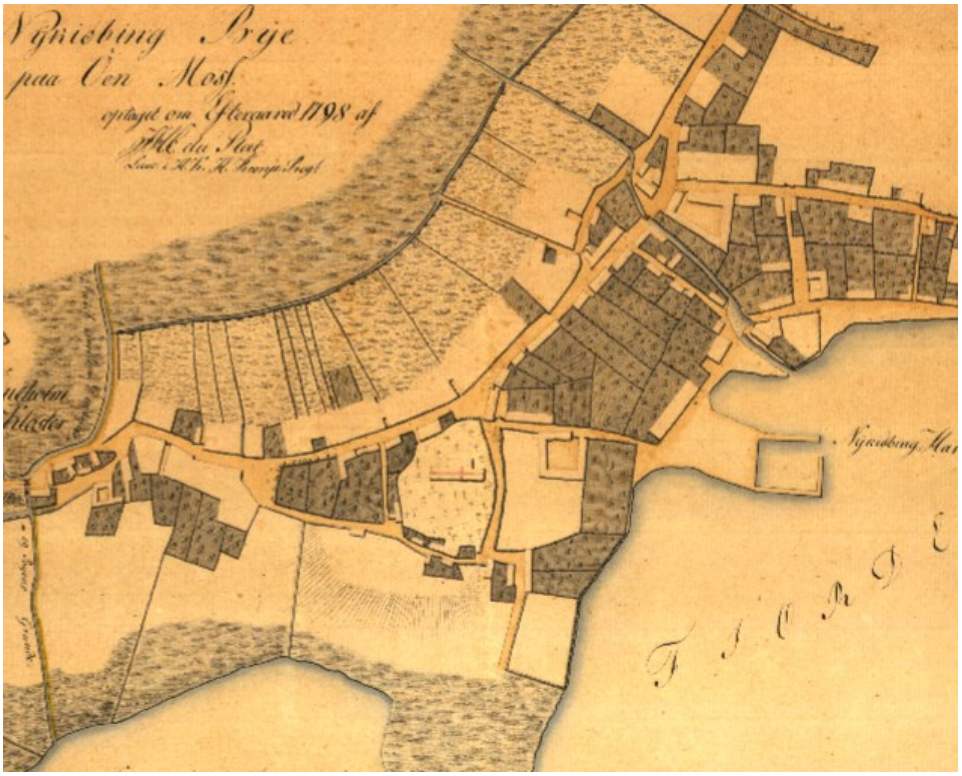

Nykøbing Mors i 1798. Gaderne er ikke nævnt her, men ifølge kortet fra 1840 er Adelgade/Algade den lange hovedgade.

Hans Tollesen Lange Meldahl døde i maj 1792 i Nykøbing Mors efter kun 7 års ægteskab og blev begravet samme sted 10. maj.

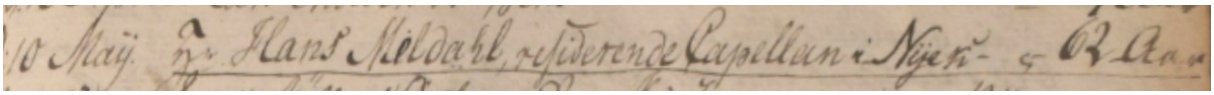

Johanne Marie blev boende i Nykøbing, og hendes ugifte søster, Inger Rodschou, flyttede sammen med Johanne. De to søstre blev boende sammen indtil Johanne Maries død 30. jan 1807 med efterfølgende begravelse 7. feb.

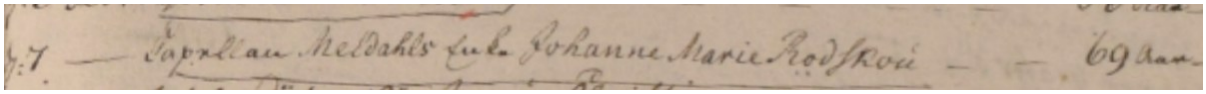

Efter Johanne Marie Rodschous død blev boet opgjort 2. feb.:

Aar 1807, d. 2den Februarii indfandt sig i Nyekiøbing, effter Skriftlig Andmeldelse fra Hr. Byefoged Schumacher paa Jomfrue Rodschous Vegne Sønder Herreds Geistlige Skifte Ret, Herreds Prousten S. T. Hr. Proust Andreas Christian Obel fra Karbye Præstegaard, med tiltagne Assessores S. T. Hr Pastor Jaochum Otto Warthoe Residerende Cappellan for Nyekiøbing og annecterede Meenigheder og Kordægnen ibdm S. T. Hr. Smith paa S.T. Hr. Pastor Søren Spandet Hiort, Sognepræst for Frøslev og Mollerup Meenigheder hans Vægne, for at Registere og Forsægle i Stærfboet effter den ved Døden d. 30 January 1807 i Nyekiøbing \\afgn./

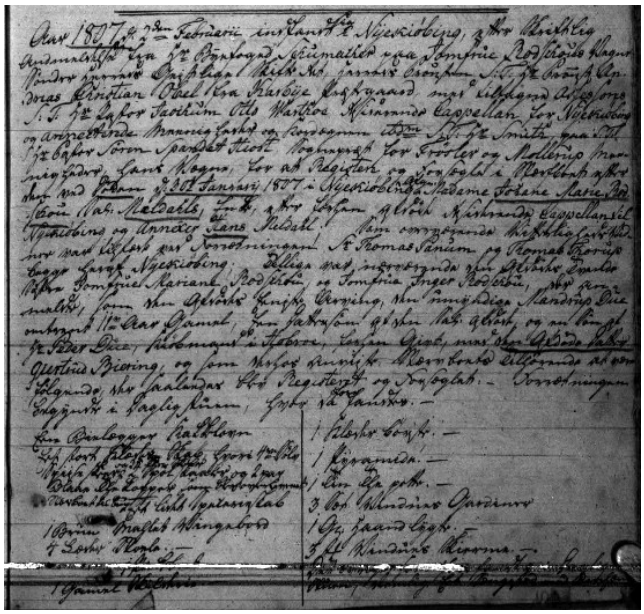

Madame Johane Marie Rodschou Sal. Meldahls, Enke, effter forhen afdøde Residerende Cappellan til Nyekiøbing og Annexer Hans Meldahl; Som overværende Vitterligheds Vidner var tilstæde ved Forrætningen Sr. Thomas Tanum og Thomas Thorup begge heraf Nyekiøbing; Tillige var nærværende den Afdødes Tvende Søstre Jomfrue Mariane Rodschou, og Jomfrue Inger Rodschou, der anmeldte, som den Afdødes Eniste Arving, den umyndige Mandrup Due omtrent 11v(e) Aar Gamel, Een Dattersøn af den Sal. afdøde, og en Søn af Hr. Peder Due, Kiøbmand i Hobroe, forhen Givt, med den afdøde Datter Giertrud Biering, og som derhos Anviste Stærvboets Tilhørende at være følgende, der saaledes blev Registeret og Forsæglet. -

Forrætningen begyndte i Dagligstuen, hvor da forefandtes. -

venstre spalte:
Een Bielægger Kakkelovn
Eet stort Klæde Skab, hvori 4re Sølv Spiiseskeer og 2 ……
2 Spøtskaaler og 2 par
Blaae The Kopper som blev overleveret Stærboet til Brug
Eet lidet Specerieskab
1 Brun mahlet Vingebord
4 Læder Stoele
umuligt at læse….
1 Gamel Skilderie

højre spalte:
1 Klæder Børste
1 Pyramide
1 Tin The potte
3 Sæt Vindues Gardiner
1 Gl. Haandlygte
3 stk Vindues Skierme
Det øvrige ?? (streg der driller)

Stuen, *Navnlig Eet Sængested med Omhæng*
Og tilhørende Sænge Klæder.—
1 Stue-Uhr,
Bord paa Kryds Fod med en blaae Dreyels Dug,
2 smaae Speile
1 Lehnestoel, foregav den Afdødes Søster Jomfrue
Inger Rodschou at være hendes. -

I Sove-Kammeret
1 Stort Speil
1 Vindovn med Tromle
1 Sængestæd med Grøn Omhæng - hvorpaa
1 Guul og Rød stribet Olmerdugs Overdyne -
1 Blaae og hviid blaaestribet Underdyne
1 Graae stribet Ditto -
3 Graae stribet Bolsters Hovedpuder -
1 Graae mindre Ditto -
2 Rødstribet Olmerdugs Ditto -
1 Blaae stribet Ditto -
1 Sængehæst -
1 Stoer Lehnestoel af Læder -
3 Ditto Læderstoele -
1 Eege Dragkiste med Skab, som blev Forseglet
og Nøglen Skifteretten Leveret -
1 Rød Mahlet Skriin -
1 Liden Dragkiste forsæglet og Nøglen Skifteretten
Leveret
1 Liden Blaae Mahlet Hængeskab med gamle Nøgler
udi

! Stoer Stuen
1 Eege Dragkiste, som blev forsæglet og Nøglen
kifte- retten Leveret -
1 Eegeskab paa Fod, som og blev forseglet og
Nøglen Skifteretten Leveret -
1 Brun Mahlet Klædesskab, som blev forsæglet
og Nøglen Skifteretten leveret -
1 Rød Jernbunden Kiste forsæglet og Nøglen
Skifteretten Leveret
1 Steen Bord
1 Rødmahlet Vingebord
1 Blaae Skriverbord
2 Læder Lehnestoele med 6 dertil hørende Læder
Stoele -
2 Ditto Læder Stole -
4 Sæt Sørge Gardiner
2 Smaae Hovedpuder -
2 Hørgarns Lagner -

I Forstuen
1 Kuffert forsæglet og Nøglen Skifteretten Leveret -
1 Paraply -
1 Dør Klokke
1 Gardin med 1 Jernstang -
Paa Loftet
1 Stor Fyrkasse med Hængelaas Forsæglet og
Nøglen tog Skifte Rætten til sig -
1 Trappe Stiige
1 Gl. Skriverbord
1 Lyseform
1 Gl. Tom Foustagie
1 Grynløb -
1 Par stkr til et Duebuhr
Nogle Gamle Bøger
1 Tobaksbret -
1 Klædehylde -
1 Sold
*1 Osthække (*hylde til at modne og opbevare oste*) -*
1 Dægnetrug -
1 Halmsælde (sold)
1 Liden Foustasie
1 Kar med Træbaand
1 Garn-Vinde
1 Rok -
2 Halv Ankere
1 Pibe Kurv
1 Saug (sav)
1 Parykblok
1 Stk Bøgetræe
1 Liden Aflang Kurv
1 Gaasetrug
1 Tøndesæk
4re Ditto mindre
1 Gl. Kar med Eet Jernbaand
1 Øll Anker
1 stoer Riiskurv med Staver 2 Ballier
1 Lidet Bordblad
1 Liden Kasse

Videre fandtes paa Loftet. -

1 Kistebænk,
1 Grønmalet Halvkiste
1 Gl. Eegeskab, samt en liden Kuffert som Jomfrue
Inger Rodschou andgav sig at være tilhørende -
2de Riiskurve
1 Haandkurv og 1 Rok tilhørende Jomfr. Mariane
Rodschou -

I Udhuuset

1 Ballie med 1 Jern Baand -
1 Riiskurv -
1 Bankeskammel - (underlag, hvor vasketøjet lå, når det blev banket med banketræ)

I Bryggerset

1 Huggeblok -
1 Hakkebræt -
1 Natskriin - Et skrin med en beholderi, anvendes som kloset - natstol)
1 Salt Otting (ottendedel tønde)
1 Gl. Bradpande,
1 Ditto Stegepande -
1 halvtønde Kiedel i Grue -
1 Rist
2 Stripper (små baljer)
2 Spekfiele
1 Skuffel af Træe -
1 Lærkebur -
1 Ditto gl. Fugle Bur

I Salt Kielderen

1 Aflang Salt kar med Laag
4 Salt Fierdinger (kvart tønde)
1 Ditto Otting -
1 Munk - (lerdunk)
1 Salt kiste - 1 Liden Grynkurv
4re Sorte Bouteller
1 Blaae og hviid Steenskaal med Laag

I Kiøkkenet

1 Fyhrfad -
1 Blik Durkslag
1 Fyrbækken -
1 Vindduebørste
1 Kobber Thekiedel
1 Tre Fod
- 1 Ildklemme
1 Jern Gryde -
1 Jern Fyrfad
1 Skamel
1 Kaffe Qværn
Paa Alkaabe Sængen i Kiøkkenet fandtes
1 Rød og hviid Stribet Olmerdugs Overdyene -
1 Graae stribet Bolsters Underdyene
1 Ditto
2 Grøn og hviid stribede Puder
1 Blaae og hviid stribet Ditto. -
1 Par Blaarlærreds Lagener. - hvilke Sængeklæder Jomfrue Inger Rodschou, sagde at hendes Afdøde Søster havde skiænket Tienistepiigen Mariane Allereede for henved 20 Aar siden for hendes Lange og Troe Tieniste

I Jomfruens Kamer

1 Skak-Sæng med Blaaetavleret Omhæng (himmelseng) *hvorpaa*
1 Blaaestribet Olmerdugs Overdyne
1 Guulstribet Bolsters Underdyene
1 Blaaestribet Olmerdugs Ditto -
1 Pude med hviid Betræk
1 Blaae stribet Bolsters Hovedpude
2 Graaestribet Ditto -
1 par Blaargarns Lagner -
1 Gl. Læder Stoel -
1 lidet Speil
Desuden fandtes
1 Stor Dragkiste og 2 mindre Ditto
2de Smaae Kister -
2de Smaae Skriine hvilket Jomfrue Rodschou sagde icke at være Stærfboen tilhørende men at tilhøre deels hende selv deels hendes Søster Jomfrue Mariane og deels Jomfrue Hald -

I Fade Buret

1 Stor Mæssing Lygte -
1 Ditto Suppe Gryde med Laag -
1 Ditto Fiske Kiedel
1 Kaaber The Maskine -
2 Messing Fyhrfade -
1 Ditto mindre -
1 Kaaber Lyseplade (en plade, hvor lysepiben - indfatningen I en lysestage, hvor lyset anbringes)
1 Tin Preesenteer Tallerken
1 Par Malm Lysestager -
1 Lysesax
1 Kaaber Æbleskive Pande
1 Stoer Blik Deksel
1 Ditto mindre -
1 Bord Krands (for at skåne et bord, hvor der staar en varm gryde) -
1 Blik Sukkerdaase -
1 Steen Frugt skaal
1 Blik Durkslag
3 Blaae og hviide Steenfade -
10 Ditto Flade Tallerkener

1 Sort Steen Kaffe-Kande -
1 Sprutte (sprøjte)
2de Spækfiele
10 stk. hviide Steentallerkener -
1 Stoer Klædes Børste
8te Pølsehorn
1 Melke-Kande
5 Brune Underkopper
1 Thekurv (kurv til at fragte service til tedrikning) -
1 Blik Riv-jern -
1 Kaaber Kiedel
1 Ditto Kastrolle
1 Stoer Messing Morter
1 Liden Kaaber Potte -
1Tin Flaske -
1 Tin Natpotte
1 Jern Stryge Jern
1 Malm Klokke -
6 Kaaber Bakkelse Former
6 Blik Ditto -
1 Musefælle -
10 Tin Fade
10 Ditto Tallerkener
1 Gl. Tin Skaal
1 Vaffel Jern
1 Krum kagejern
1 Gode Raad Jern
1 Gl. Blik Tragt
1 Peberbøsse -

Effterat den Afdødes Tilstædeværende Søster havde erklæret intet videre at være Vidende om at tilhøre den Afdødes Boe; og tillige af Skiffte-Retten vare paalagte at være Andsvarlige for alt nu Registeret og Forsæglet : Blev Boets Aabning og Vurdering bestemt til 30te Dagen, som indtræffer den 2den Martii, hvorom Herreds-Prousten Lovede at underrætte den ommeldte Arvings fødte Værge Hr. Kiøbmand Due i Hobroe. -
Da intet videre var at foretage blev Forrætningen Sluttet med Tilstædeværendes Underskrift.

Nyekiøbing Datum u t Supra. -
Obel J. O. Warthoe
Inger Rodschou

Som Vitterligheds Vidner T. Panum Th. Thorrup
Nyekiøbing Datum u t Supra -

2.. marts 1807 foretaget endelig vurdering af det samlede bo.

Opgørelsen er næsten enslydende med den opgørelse, der blev foretaget umiddelbart efter hendes død, men her dukker alle de ting op, som havde været låst inde i skabe og skrin, og de fortæller næsten mere om mennesket Johanne Marie end de andre ting, der i første omgang var optalt og registreret i boet.

Jeg har bemærket, at der er store forskelle i den måde, ordene er blevet stavet i de to dokumenter. I det sidste er der flere sammensatte ord, som dansk retstavning i dag kræver.

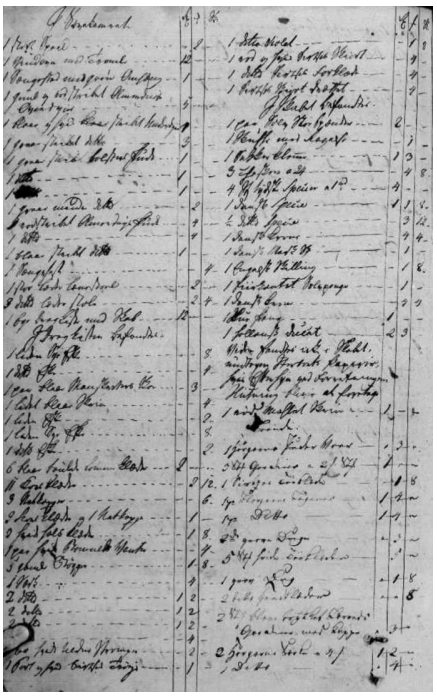

Aar 1807 den 2den Martii, som den bestemte 30te Dag i Stervboet efter den afgangne Madame Meldahl, mødte atter Sønder Herreds geistlige Skifte Ret i Stervboe Stedet i Nyekiøbing nemlig S.T. Hr. Provst Andreas Christern Obel fra Karbye Præstegaard, S.T. Hr. Pastor Søren Spandet Hjort, Sognepræst for Frøslev og Mollerup Meenigheder og S.T. Hr Joachim Otto Warthoe, Residerende Capellan for Nyekiøbing og annecterede Meenigheder, for at aabne og vurdere Boet - Under Dato af 12 Febr. d. A havde Herreds Provsten tilmeldt den afdødes Svigersøn Hr. Kiøbmand Peder Due i Hobroe, som født Værge for hans med den afdødes Eeneste Datter avlede Søn, Mandrup Due, Boets eeneste Arving, at tage Møde ved Boets Aabning 30te Dagen, ved indløben Skrivelse fra bemeldte Hr. Due af 27 Feb. d.A. til Hr. Provst Obel, som lyder saaledes /: Folio / har han forlangt 30te Dagen og Boets Aabning og Vurdering udsadt til den 17de Febr.; men da Skifte Retten anseer saadan Udsættelse for astridende mod Anordningerne, besluttede den at fremme Boets Aabning og Vurdering, hvorhos den beskikkede S.T. Hr. Forligelses Commissair og Hospitals Forstander Jens Peder Wøydemann, som Tilsyns Værge for den umyndige Arving, der og i saadan Qvalitet havde den Godhed at give Møde. -

Tillige var tilstæde som Vitterligheds og Vurderings Mænd, Sr. Thomas Panum og Thomas Thorup begge af Nyekiøbing; tillige var nærværende den afdødes Søstre Inger og Mariane Rodschou - Alle Seglene fandtes ubeskadigede -

Derpaa begyndtes, overeensstemmende med Registeringen at aabne og vurdere Boets Tilhørende saaledes som følger:

	rd	mk	sk
I Dagligtuen			
1 Bielægger Kakkelovn	*10*	*0*	*0*
1 stor Klædeskab	*3*	*0*	*0*
hvori			
4 Sølv Spiiseskeer a 10 mk Stk	*6*	*0*	*0*
2de Spølskaale, hvoraf den ene var sten	*0*	*0*	*8*
2de par Blaae Thekopper	*0*	*0*	*4*
Et lidet Specerie Skab	*0*	*4*	*0*
Et Brun malet Vingebord	*0*	*4*	*0*
4 gamle Læderstole a 2 mk	*1*	*0*	*0*
1 Pukkebret?	*0*	*0*	*4*
1 gamel Skilderie	*0*	*0*	*2*
1 Klædebørste	*0*	*0*	*2*
1 Tin Thepotte	*0*	*2*	*0*
3 Sæt Vindues Gardiner	*0*	*3*	*0*
1 gamel Haandlygte	*0*	*1*	*0*
3 Stk Vindue Skierme ??	*0*	*0*	*8*
I Sovekamret			
1 stort Speil	*0*	*2*	*0*
1 Vindovn med Tromle	*12*	*0*	*0*
1 Sængestæd med Grøn Omhæng	*1*	*0*	*0*

	rd	mk	sk
1 Guul og Rød stribet Olmerdugs ?? Overdyne	5	0	0
1 Blaae og hviid stribet Underdyne	*1*	*0*	*0*
1 Graa stribet Ditto	*3*	*0*	*0*
1 graa stribet Bolster Pude	*1*	*0*	*0*
1 Ditto	*1*	*0*	*0*
1 Ditto	*1*	*0*	*0*
1 Graae mindre ditto	*0*	*2*	*0*
1 rødstribet Olmerdugs Pude	*0*	*4*	*0*
1 ditto	*0*	*4*	*0*
1 blaae stribet ditto	*1*	*0*	*0*
1 Sængehest	*0*	*0*	*4*
1 stor Læder Lænestoel	*0*	*2*	*0*
3 ditto Læder stole	*0*	*2*	*4*
1 Ege Dragkiste med Skab	*12*	*0*	*0*
I Dragkisten befandtes			
1 liden Sye Eske	*0*	*0*	*8*
1 ditto Eske	*0*	*0*	*4*
1 par blaae Manskesters Skoe	0	3	0
1 lidet blaae Skrin	*0*	*4*	*0*
1 liden Eske	*0*	*0*	*2*

	rd	mk	sk
1 liden Sye Eske	*0*	*0*	*8*
1 ditto Eske	*0*	*0*	*2*
6 blaa taulet Lommeklæder	*2*	*0*	*0*
11 Korsklæder	*0*	*2*	*0*
3 Natkopper	*0*	*0*	*6*
2 Korsklæder og 1 Natkoppe	*0*	*1*	*0*
3 hvide Halslæder	*0*	*1*	*8*
1 par hvide Bomulds Vanter	*0*	*0*	*4*
3 gamle Bøgger	*0*	*1*	*8*
1 Særk	*0*	*4*	*0*
2 ditto	*1*	*2*	*0*
2 ditto	1	2	0
2 ditto	*1*	*2*	*0*
???????	*0*	*4*	*0*
1 par hvide Strømper	*0*	*2*	*0*
1 ditto Violet	*0*	*1*	*8*
1 Sort og hvid Sirtses Trøje	*0*	*1*	*0*
1 rød og hvid Sirtses Skiørt	*0*	*4*	*0*
1 Sirtes Skiørt drættet			
1 Sort og hvid Sirtses Trøje	*0*	*1*	*0*
I Skabet befandtes			
1 par Sølv Skoe Spænder 2	*2*	*0*	*0*
1 Skuffe med Ragelse	*0*	*1*	*0*
1 Sukker Klemme	*1*	*3*	*0*
3 Theskeer a 24	*0*	*4*	*8*
4 Stk. tydske Specier a 1 rd	*4*	*0*	*0*
1 dansk Specie	*1*	*1*	*8*
1⁄2 ditto Specie	*0*	*3*	*12*
1 dansk Krone	*0*	*0*	*4*
1 dansk Mark Stk	*0*	*1*	*0*
1 Engelsk Skilling	*0*	*1*	*8*
1 dansk Krone	*0*	*0*	*4*
1 Skue Peng	*1*	*0*	*0*
1 hollansk Ducat	*2*	*3*	*0*

Videre fandtes icke i Skabet, undtagen Stervboets Papirer hvis Eftersyn ved Forretningens Slutning bliver at foretage

	rd	mk	sk
1 rød Mahlet Skrin	*1*	*0*	*0*
hvorudi			
1 Hørgarns Puder Vaar	*1*	*3*	*0*
3 Stk Gardiner á 2 mk Stk	*1*	*0*	*0*
1 Sirtzes Tørklæde	*0*	*1*	*8*
1 pr Blorgarns Lagener	*1*	*4*	*0*
1 pr Ditto	*1*	*4*	*0*
2de grove Duge	*0*	*3*	*0*
5 Stk hvide Tørklæder	*0*	*5*	*0*
1 grov Dug	*0*	*1*	*8*
2 ditto Handklæder	*0*	*0*	*8*
2 Stk blaae trykket Lærreds	*0*	*4*	*0*
Gardiner med Kappe	*0*	*3*	*0*
2 Hørgarns Særke á 4 sk	*0*	*1*	*2*
1 Ditto	*0*	*4*	*0*
1 liden Drag Kiste	*2*	*0*	*0*
Deri:			
3 hvide Kramlærreds Tørklæder	*1*	*0*	*0*
1 Kors Klæde	*0*	*0*	*4*
1 Nat Kappe	*0*	*1*	*0*
2 pr Bojetter	*0*	*1*	*0*
1 hvid Kramlærreds Tørklæde	*0*	*1*	*8*
8 pr Mangskiætter	*0*	*2*	*0*
nogle gamle Stremler	*0*	*0*	*4*
1 Lidet blaae malet Skab	*0*	*2*	*0*
Deri			
1 Henglaas og nogle gl. Nøgler	*0*	*0*	*4*
I Stoerstuen			
En Eege Dragkiste	*12*	*0*	*0*
Derudi			
i 1ste Skuffe			
2 Nætteldugs Natkapper	*0*	*3*	*0*
2 Ditto	*0*	*3*	*0*
1 Ditto	*0*	*1*	*8*
1 pr Dobbelte Mangskiætter med Kniplinger	*4*	*0*	*0*

	rd	mk	sk
1 pr Blommed Nætteldugs Hals-klæde med Kniplinger	*2*	*0*	*0*
1 Mosselins Halv Ditto	*1*	*0*	*0*
1 skiær (glat) *Nætteldugs Klæde*	*0*	*3*	*0*
1 Ditto Forklæde	*0*	*4*	*0*
1 stribet Ditto	*0*	*3*	*0*
1 Fileret Forklæde	*0*	*3*	*0*
1 Fileret Halskrave	*0*	*2*	*0*
1 Nætteldugs Tørklæde	*0*	*2*	*0*
1 Kramlærreds Halskrave	*0*	*0*	*12*
… Bladkraver	*0*	*1*	*0*
10 pr Bojetter	*1*	*4*	*4*
*2 pr Filerte Ditto (*snoet, knyttet)	*0*	*0*	*8*
1 pr Bojetter	*0*	*0*	*2*
1 Deel sorte Silke Frønser	*0*	*2*	*0*
nogle blaae og sorte Ditto	*0*	*0*	*4*
nogle sorte Kopper	*0*	*0*	*4*
1 sort Øjen Flor	*0*	*0*	*8*
2 Stk Flor (løst vævet stof, der bruges som ansigtsslør)	*0*	*0*	*8*
1 Vifte og et stk sort Knipling	*0*	*0*	*2*
2 Stk graae Silke Baand	*0*	*0*	*12*
1 pr hvide Atlaskes Skoe	*0*	*1*	*0*
1 Thee Krus??	*0*	*1*	*0*
1 Papier Eske med Ragerie (ragelse)	*0*	*0*	*12*
1 aflang Ditto med Ditto	*0*	*0*	*8*
1 aflang Træe Eske med Ditto	*0*	*1*	*8*
1 grøn Blik Daase	*0*	*0*	*8*
1 rød Vuggetæppe	*0*	*1*	*0*
1 liden hvid og rød lakeret Skrin	*0*	*1*	*0*
deri			
et Stk nye Kniplinger omtrent 5 Al(en)	*3*	*0*	*0*
1 Stk Ditto sammenkastet 4 Al	*0*	*4*	*0*
1 Kammerdug i Mangskiæt	*0*	*1*	*8*
Nogle Baand, Sløjfer og Flor	*0*	*0*	*8*
nogle røde Frøndser	*0*	*0*	*8*

	rd	mk	sk
1 sølv Snuustobaks Daase for-gyldt indvendig med Silke Foutteral	*6*	*0*	*0*
1 aflang Papier Eske	*0*	*0*	*4*
deri:			
1 Guld-Ring med Navn H. M.	*3*	*0*	*0*
1 Guld Prætension (medaillon) *med Ditto*	*4*	*0*	*0*
1 Liden Guld Ring med Steen	*0*	*4*	*0*
1 Ditto uden Steen	*1*	*0*	*0*
1 Sølv Armbaand med Rosetter	*0*	*4*	*0*
1 pr. Glas Øhren-Bor?lokker ind-fattede i Sølv	*0*	*2*	*0*
1 pr Sølv ErmeKnapper med røde Steen	*0*	*2*	*0*
1 malet Træe Eske med Ragels	*0*	*0*	*2*
1 Messing Boddike (lille rund trææske med låg) *med 3de sorte? Been? Knapper*	*0*	*1*	*0*
en lakeret Blik Daase med Ragerie	*0*	*0*	*8*
en Blikbøsse med 8te Stik-naale	*0*	*0*	*8*
I 2den Skuffe:			
1 Bruun stribet Taftes Kiole og Skiørt	*4*	*0*	*0*
1 rød Silke G..Zettes Kofte og Skiørt	*2*	*0*	*0*
1 hvid Sukkerdugs Adriene med Skiørt	*2*	*3*	*0*
1 hvid Taftes Slag	*1*	*0*	*0*
1 rød og hvid stribet Zirt-zes K.....esse og Skiørt med lange Ermer til	*1*	*3*	*0*
1 hvidt Flors Forklæde	*0*	*3*	*0*
1 ski1 Ditto med Frøndser	*0*	*2*	*0*
1 Ditto med Frøndser	*0*	*2*	*0*
1 hvid Sukkerdugs Trøje med sorten Frøndser	*0*	*2*	*0*
1 hvid Mo..s Smek	*0*	*0*	*12*

	rd	mk	sk
1 blaae silke Ditto	*0*	*0*	*12*
1 gl hvidt Tørklæde	*0*	*0*	*4*
3 gl hvide Silke Sløjfer	*0*	*0*	*6*
i 3die Skuffe			
1 violet stribet Sirtsets Kjole	*1*	*0*	*0*
1 hvid tavlet Netteldugs Forklæde	*0*	*2*	*0*
1 grøn Stoffes Skjørt	*1*	*0*	*0*
1 stribet Taftes Trøje med Smekke	*0*	*4*	*0*
1 rød Graditure Kofte	*1*	*0*	*0*
1 blaae blommet Sirtzes Skjørt	*1*	*0*	*0*
1 sortbundet blommet Sirtzes Skjørt	*0*	*5*	*0*
1 violet Sirtzes Trøje og Skjørt	*0*	*4*	*0*
1 hvid Lomme (pose til opbevaring)	*0*	*0*	*2*
1 hvid been Vifte	*0*	*0*	*8*
1 Glas Kugle med Perlerad	*0*	*1*	*0*
i 4de Skuffe			
1 sort Taftes Hat med Kniplinger	*0*	*1*	*0*
1 sort fileret Forklæde	*0*	*1*	*0*
1 violet Sirtzes Forklæde	*0*	*2*	*0*
1 Stk sort Filee	*0*	*0*	*2*
1 Par hvide Natkapper	*0*	*1*	*8*
1 Par Dito	*0*	*1*	*0*
1 hvid Korsklæde	*0*	*0*	*2*
3 Stk stribede Gardiner	*0*	*2*	*4*
1 Triumphantes Kantusse og Skjørt	*1*	*3*	*0*
1 bruunbundet blommet Sirtzes Skjørt	*1*	*0*	*0*
1 Violet blaae blommet Trøje	*0*	*2*	*0*
1 sort Stoffes Trøje med Ermer til	*0*	*1*	*8*
1 Stk nye sort Stof	*0*	*2*	*0*
1 Klædebørste	*0*	*0*	*8*
1 Par gule Skind broderte Tøfler	*0*	*0*	*8*
1 Bundt blaae Kammeelshaars Knapper	*0*	*1*	*0*
1 Deel Klude og Ragelse	*0*	*0*	*8*

	rd	mk	sk
1 Eegeskab med Fod	*4*	*0*	*0*
Deri:			
1 Terin med Laag og Skee og Fad	*1*	*0*	*0*
10 Dybe Steen Tallerkener	*0*	*4*	*0*
1 Træe Præsenteir Talerken	*0*	*0*	*4*
6 Ditto liden af Tin	*0*	*2*	*4*
1 hvid Karaffel	*0*	*0*	*7*
1 hvid ½ Pots Flaske	*0*	*0*	*8*
1 sleben Glas Caraffel	*0*	*1*	*0*
1 Træe Bodding og 2 Hoved-vandsflasker	*0*	*0*	*6*
1 hvid Steen Thedaase	*0*	*0*	*7*
1 Glas Kande med Tind Laag	*0*	*1*	*0*
2de Medicin Glas	*0*	*0*	*2*
3de Viin-Glas	*0*	*1*	*2*
1 Edike Kande af Glas	*0*	*0*	*8*
1 Seneps Daase og Peber bøsse af sleben Glas	*0*	*1*	*0*
1 sort Theepotte	*0*	*0*	*8*
1 Ditto	*0*	*0*	*4*
6 smaa Tind Fade	*0*	*2*	*4*
1 Tind Laag	*0*	*0*	*2*
2 Glas Salt Kaer	*0*	*0*	*8*
1 malet Glas Smør Kande med Laag	*0*	*1*	*8*
2 smaa Flasker og en liden Potte	*0*	*0*	*2*
1 Liden Postelins Fad	*0*	*0*	*8*
1 Christian den 4de Bibel	*1*	*0*	*0*
1 Klædeskab	*2*	*0*	*0*
Deri			
1 pr. Blaargarns Lagen	*1*	*4*	*0*
1 pr. Ditto	*2*	*0*	*0*
1 pr. ... Ditto	*2*	*4*	*0*
1 Pr Ditto	*3*	*0*	*0*
1 pr. Hørgarns do	*3*	*0*	*0*
1 gl Peder....r	*0*	*0*	*4*
1 liden Drejls Duug	*0*	*1*	*0*
1 do	*0*	*2*	*0*

	rd	mk	sk
1 do	*0*	*2*	*8*
1 do	*0*	*1*	*8*
1 Sitzes Theedug	*0*	*3*	*0*
1 udsyet Bordklæde	*1*	*0*	*0*
1 blaa og hvid Drejels Theedug	*0*	*3*	*0*
6 Stk fiine Hørgarns Drejels Servietter a 2 Mk Stk	*2*	*0*	*0*
12 Stk Drejels do a 1 Mk 8 sk	*3*	*0*	*0*
12 Stk grovere do Servietter	*2*	*4*	*0*
1 Dug af samme Mønster	*2*	*0*	*0*
1 fiin Damaskes Dug	*3*	*0*	*0*
1 fiin Drejels do	*2*	*4*	*0*
1 Damaskes do	*1*	*4*	*0*
1 grovere do	*1*	*4*	*0*
1 do do	*1*	*2*	*0*
1 grove do	*0*	*5*	*0*
1 do do	*0*	*4*	*0*
1 Pr. Kramlærreds Pudevaar	*2*	*0*	*0*
1 Pr Hørgarns Lagen i Registreringen anført i Storstuen	*3*	*0*	*0*
4 Drejels Haandklæder á 3 Mk	*2*	*0*	*0*
5 Stk do	*1*	*2*	*0*
1 fiinere do	*0*	*3*	*0*
En rødmalet jernbunden Ørk (kiste med jernbeslag)	*4*	*0*	*0*
derudi			
1 Sølv Melkekande vog 25 Lod á Lod 3 mk 8 s	*14*	*3*	*8*
1 liden Sølv Thepotte vog 13 Lod ä 3 mk 8 s	*7*	*3*	*8*
*1 stor Sølv Bæger vog 16 Lod ½ q (*qvintin = $^1/_4$ lod ($^1/_{128}$ pund*)) á 3 mk 8 s*	*9*	*2*	*7*
1 Sølv Sukkerfad vog 7 Lod 2½ q á 3 mk 8 s	*3*	*5*	*3*
1 Ditto - vog 7 Lod 1 qv á 3 mk 8 s	*3*	*3*	*14*
1 Sølv TheeDose vog 8 Lod ¼ á 3 mk 8 s	*4*	*2*	*14*
2de Sølv Saltkar vog 9 Lod 1 q á 3 mk 8 s	*5*	*2*	*6*

	rd	mk	sk
1 Thekurv	*0*	*1*	*0*
1 Speil i bruun Ramme	*0*	*2*	*0*
2de Skilderier med Ramme	*0*	*0*	*4*
Rostoks Huuspostil	*0*	*1*	*8*
Christian 4des rejse Bibel	*0*	*2*	*0*
1 Kingos Psalmebog med nye Testamente	*0*	*0*	*8*
1 Bundt Bøger	*0*	*1*	*8*
1 Bundt do	*0*	*0*	*8*
1 Pibekrave Æske med noget Ragelse	*0*	*0*	*8*
1 gammel silke Hat	*0*	*0*	*2*
1 Kniplings Sæt	*1*	*0*	*0*
1 ditto Flors	*0*	*1*	*8*
1 Sirtses Overtræk til en Dyne	*0*	*3*	*0*
2de gamle sorte Flors Sætter	*0*	*0*	*2*
2 Stk sort Manscheter	*0*	*1*	*8*
1 Sort Manscheters Vest	*0*	*3*	*0*
1 sort Manscheters Kasket	*0*	*1*	*0*
3¾ Alen sort Manscheter	*1*	*5*	*0*
1½ Al. Dit o	*0*	*3*	*8*
Nogle Stumper sort Stof	*0*	*0*	*8*
1 sort Stoffes Fruemtimmer Kjole og Skjørt	*1*	*0*	*0*
1 sort Silke Saloppe	*0*	*1*	*8*
1 rød Makeis? Senge Tæppe	*0*	*4*	*0*
1 Steen Theebord	*2*	*0*	*0*
1 rødmalet Vingbord	*0*	*4*	*0*
1 blaae Skriverbord	*0*	*3*	*0*
2 Læder Lennestoele	*2*	*0*	*0*
5 Andre Læderstoele a 2 mk	*1*	*4*	*0*
1 Rokke	*0*	*0*	*12*
2 halv Ankere	*0*	*1*	*0*
1 Pibekurv og 1 Saug	*0*	*1*	*8*
1 Peryk Blok	*0*	*0*	*1*
1 stk Bøggetræ	*0*	*0*	*8*
1 liden aflang Kurv	*0*	*0*	*4*
1 Gaasetrug	*0*	*0*	*9*

	rd	mk	sk
1 Td Sæk	*0*	*2*	*0*
2 ditto mindre	*0*	*3*	*0*
2 ditto --	*0*	*2*	*0*
1 gaml Kar med Jern Baand	*0*	*0*	*12*
1 øl Anker	*0*	*0*	*12*
1 stor Riis Kurv med Staver til 2 Ballier	*0*	*0*	*8*
1 liden Bord Blad	*0*	*0*	*4*
1 liden Kasse	*0*	*0*	*2*
1 Himmel til en Seng	*0*	*0*	*4*
1 stk hud	*0*	*0*	*4*
1 par gaml Vridere	*0*	*1*	*0*
1 gaml Træe Skaal	*0*	*0*	*2*
2 Fugle Buure	*0*	*0*	*8*
En stor Kiste på Loftet			
deri			
1 blaaestribet Bolsters Hovedpude	*2*	*0*	*0*
1 ditto	*1*	*2*	*0*
1 ditto bredstribet	*2*	*0*	*0*
1 rød og grøn stribet Olmerdugs Hovedpude	*2*	*0*	*0*
1 blaae stribet Bolsters Underdyne	*7*	*0*	*0*
1 smalstribet Ditto	*9*	*0*	*0*
1 smalstribet Bolsters Hovedpude	*1*	*2*	*0*
1 rød og grøn stribet Olmerdug Hovedpude	*2*	*0*	*0*
1 hvid Kram Olmerdugs Hovedpude med Duun	*2*	*2*	*0*
1 rødstribet Sængeteppe	*0*	*4*	*0*
1 Stykke gaml Linnet	*0*	*0*	*2*
I Udhuuset			
1 Ballie med Jern Baand	*0*	*1*	*0*
1 Riis Kurv	*0*	*0*	*4*
1 Banke Skammel	*0*	*0*	*8*
I Bryggerset			
1 Hugge Blok	*0*	*0*	*4*
1 Hakke Bræt	*0*	*0*	*4*
1 Natskrin	*0*	*0*	*8*

	rd	mk	sk
1 Salt Otting	*0*	*0*	*8*
1 gaml Brad Pande	*0*	*0*	*4*
1 ditto Steg Pande	*0*	*0*	*8*
1 halv Tønde Kiæddel i Grue vog a 3 mk			
1 Riist	*0*	*0*	*8*
1 Strippe med Jern Baand	*0*	*1*	*8*
1 liden Øse Spand	*0*	*0*	*4*
Spe...	*0*	*0*	*4*
1 Skovl	*0*	*0*	*2*
I Saltkiælderen			
2 Salt Fierdinger	*0*	*2*	*0*
1 Aflang Salt Kar med Laag	*0*	*3*	*0*
2 Saltfierdinger	*0*	*2*	*0*
1 Ditto Otting	*0*	*0*	*8*
1 Munk	*0*	*0*	*4*
1 Salt Skrin	*0*	*0*	*8*
1 Liden Gryn Kurv	*0*	*0*	*2*
4 sorte Boutellier	*0*	*1*	*0*
1 Blaae og hvid Steen Skaal med Laag	*0*	*0*	*4*
I Kjøkkenet			
i Jern Fyrfad	*0*	*2*	*0*
1 Blik Dørslag	*0*	*0*	*4*
1 Kobber Fyrbekken	*0*	*3*	*0*
1 Vinduesbørster	*0*	*0*	*?*
1 Kobber Thekjedel	*0*	*4*	*0*
1 Jern Trefod	*0*	*1*	*0*
1 Ildklemme	*0*	*0*	*12*
1 Jerngryde	*0*	*2*	*0*
1 Kobberfyrfad	*0*	*1*	*8*
1 Træe Skammel	*0*	*0*	*4*
1 Kaffeqværn	*0*	*1*	*0*
I Fadeburet			
1 Stor Messing Løgte	*1*	*4*	*0*
1 Suppegryde med Laag	*3*	*0*	*0*
1 Fiskekjedel	*1*	*0*	*0*

	rd	mk	sk
1 Kobber Themaskine	*5*	*0*	*0*
1 Malm Fyrfad	*0*	*4*	*0*
1 Dito Messing	*0*	*4*	*0*
1 Messing mindre Fyrfad	*0*	*1*	*8*
1 Kobber Lyseplade	*0*	*3*	*0*
1 Tin saakaldet Presenteer Tallerken	*0*	*1*	*0*
1 Par Malm Lysestager	*0*	*5*	*0*
1 Messing Lysesax	*0*	*5*	*0*
1 Kobber Æble Skive Pande	*1*	*0*	*0*
1 Stor Blik Degsel	*0*	*1*	*0*
1 Dito mindre	*0*	*0*	*6*
1 Bordkrands	*0*	*0*	*1*
1 Blik Sukkerdaase	*0*	*0*	*2*
1 Steen Frugtskaale	*0*	*0*	*2*
1 Blik Dørslag	*0*	*0*	*6*
3 Blaae og hviide Steenfade	*0*	*2*	*4*
10 Flade Tallerkener af samme Slags	*0*	*5*	*0*
1 sort Steen Kaffekande	*0*	*1*	*0*
1 Sprutte	*0*	*0*	*8*
2 Spækfjele	*0*	*0*	*12*
10 Stk. hvide Tallerkener	*0*	*0*	*8*
1 Stor Klædebørste	*0*	*0*	*8*
8 Pølsehorn	*0*	*0*	*4*
1 sort Steen Melkekande	*0*	*0*	*4*
5 brune Underkopper	*0*	*0*	*6*
1 Thekurv	*0*	*0*	*8*
1 Blik Riv Jern	*0*	*0*	*4*
1 Kobber Kiedel vog 10 pund a 3 Mk	*5*	*0*	*0*
1 Kastrolle af Kobber	*0*	*4*	*0*
1 Messing Morter med Støder	*2*	*4*	*0*
1 Liden Kobber Potte	*1*	*0*	*0*
1 Tin Flaske	*0*	*4*	*0*
1 Tin ? Natpotte	*0*	*2*	*0*
1 Jern? Strygejern med 1 Par Bolter	*1*	*0*	*0*
Malm Klokke	*0*	*2*	*0*

	rd	mk	sk
6 Kobber Bakkelse Former	*0*	*1*	*8*
6 Blik Ditto	*0*	*0*	*6*
1 Muusfælde	*0*	*0*	*2*
1 stor Tind Fad circa 6 pund a 1 mk	*1*	*0*	*0*
1 Ditto --- 2½ pund a 20 sk	*0*	*3*	*2*
2 Ditto --- 5 pund a 18 -	*0*	*5*	*10*
1 Ditto --- 2¾ pund a 14 -	*0*	*2*	*6*
3 Ditto --- 5 ¼ pund a 12 -	*0*	*3*	*5*
1 Ditto uden Vægt	*0*	*1*	*8*
6 Tind Tallerkener vog 6 pund a 1 mk	*1*	*0*	*0*
4 Ditto ---- 2 ¾ pund	*0*	*2*	*12*
1 aflang Tind Skaal	*0*	*0*	*10*
en Vaffel Jern	*0*	*2*	*0*
1 Krum Kag Jern	*0*	*3*	*0*
1 Goderaad Jern	*0*	*2*	*0*
1 gammel Trakt og 1 Peberbøsse	*0*	*0*	*2*
I Jomfruens Kammer			
1 Skakseng med Omhæng	*0*	*4*	*0*
Derpaa			
1 Blaaestribet Olmerdugs Overdyne	*2*	*0*	*0*
1 Ditto Underdyne	*1*	*4*	*0*
1 Guulstribet Bolsters Underdyne	*1*	*0*	*0*
1 Pude med hvid Betræk	*1*	*0*	*0*
1 Blaae stribet Bolsters Hovedpude	*1*	*4*	*0*
1 graastribet Ditto	*1*	*2*	*0*
1 Ditto	*1*	*0*	*0*
De i Registeringen anførte 1 pr Blaargarns Lagener ere allerede vurderede i Sovekamret i i det røde Skrin			
1 gl Læder Stoel	*0*	*1*	*0*
1 gl Speil	*0*	*4*	*0*
Endnu i Skabet paa Drag Kisten i Sovekamret:			
1 Bog med reene Blade	*0*	*0*	*4*
1 Tegnebog 4 sk			
1 Ditto 4 sk			
1 SkodEske 6 sk			

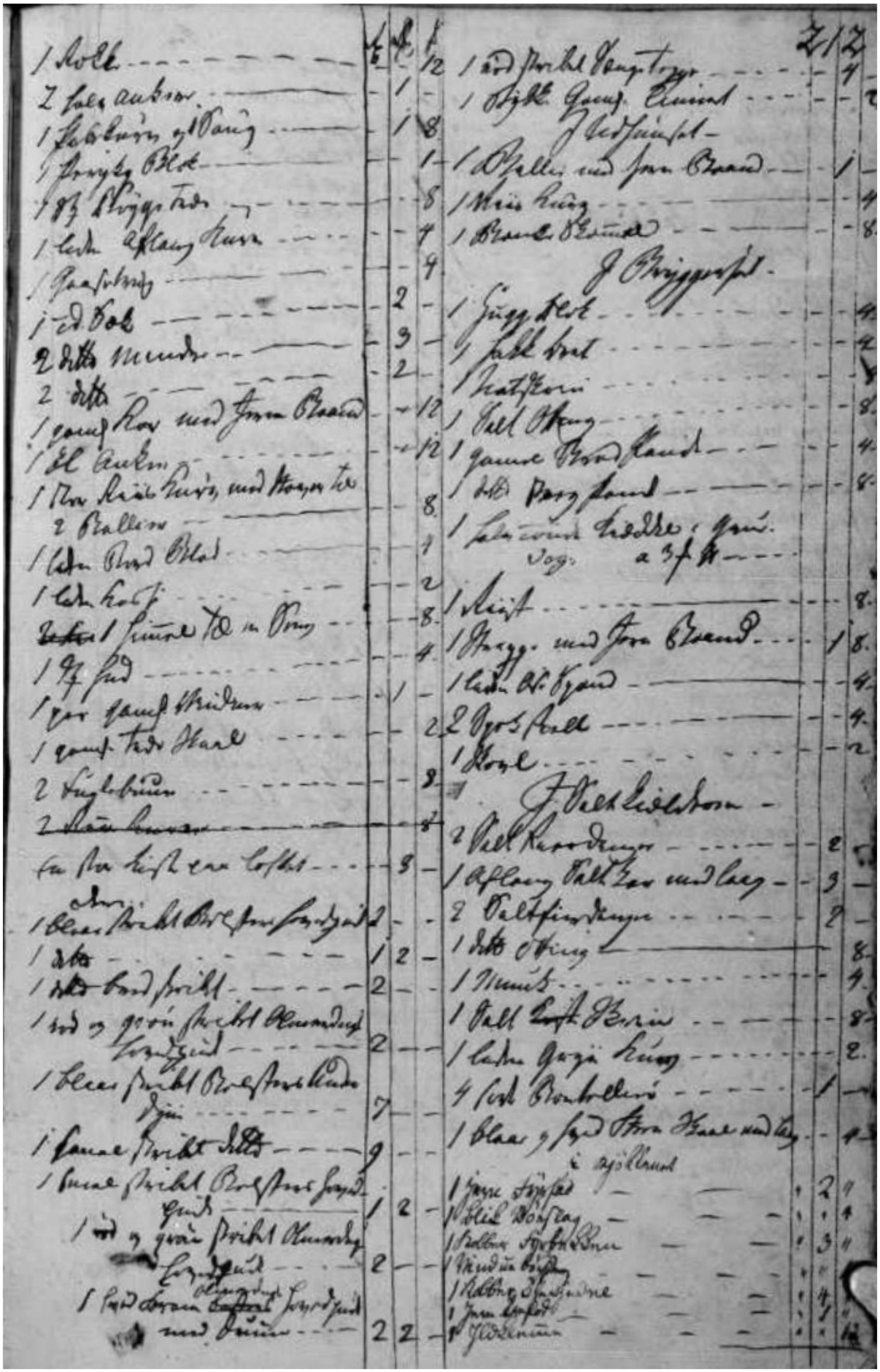

Dernæst blev Stervboestedet bestaaende af 14 Fag teglhængt og bindingsværk vurderet til 150 Rdr, med dertil hørende Tørvehuus paa 4 Fag og et lidet Stykke Hauge Jord, beliggende Synden og Østen for Byens Tinghuus. –

Ved at eftersee Stervboets Papirer forefandtes en Obligation, udstædt af den nu ved Døden afgangne Hr Kiøbmand Niels Qvistgaard i Nyekiøbing, af Dato 18de Junii 1799 for Capital 3000 Rixdhaler, siger Tre Tusinde Rixdhaler, hvorpaa i Aaret 1804 er betalt til Afdrag 200 Rdr altsaa til Beløb 2800 Rdr siger Toe Tusinde og Aatte hundrede Rixdhaler, som af SkifteRetten blev paategnet og lyder Folio / [sidetal mangler] / videre forefandtes at Stervboet tilhører et Sted i Thiise Sogn og Bye i Vendsyssel, der for nærværende Tid er bortfæstet til Anders Thomasen i Thiis og er Hartkorn 2 Tdr 2 Skp 2 Fkr \2 Alb/, som sees af Bondens Fæste Revers dateret 4de April 1787, der af Skifte Retten ligeledes blev paategnet og lyder Folio / [sidetal mangler] /*

*Fleere Papirer forefandtes ikke, der kunde vurdere? Sterv boet til Fordeel. - Da nu intet videre under Vurderings Forretningen var at foretage blev Skiftets videre Fremme udsadt til 12de Ugers Dagen, \bestemt til/ d 20de Julii d. A.*se nedenunder - hvori- midlertid Auctionen over Stervboe Stedet og det vurderede Løssøre blev bestemt til d 19de denne Maaned. –*

hvad det Sted angaaer som Stervboet ejer i Vendsyssel, da vil Skifteretten under den bestemte Skifte Samling, 12te Ugers Dagen nærmere fastsætte det fornødne i Henseende til sammes Bortsælgelse. – Saaledes sluttes denne Vurderings Forretning, som blev begyndt d 2den Martii og endt d 4de s. M. - med samtlige Tilstædeværendes Underskrivt.—

Nyekiøbing i Stervboestedet d 4 Martii 1807.
Obel - Hjort - Warthoe—Woydemann Som Vitterligheds og Vurderingsmænd

Den omtalte obligation fra handelsmand Niels Qvistgaard stammer fra 18. juni 1799, hvor dokumentet findes i forbindelse med vurderingen af Johanne Maries bo:

Underskrevne Niels Qvistgaard Borger og Handelsmand i Nyekiøbing paa Morsøe tilstaaer hermed og vitterliggiør gield skyldig at være til Velædle Madame Johanne Marie Rodschou, Enke efter afgangne Residerende Capellan, Velærværdige Hr Hans Meldahl her i Byen, den Summa: 3000 Rdr, Skriver Tre Tusinde Rigsdaler Dansk Courant, som hun mig efter Begiering indeværende Wiborg Omslags Termin laant og med forstrakt haver, imod aarlig Rente fire pro Cto til hende i hendes Huus at udbetale, samt Capitalen efter et halv Aars lovlig Opsigelse fra enten af Siderne, i den derpaa i næstfølgende Wiborg Omslags Termin *enten =* (gammelt for nogen*) at udbetale. -*

Thi bepligtiger jeg herved mig og mine Arvinger redelig som meldt, ovenanførte Capital med paaløbende Renter og Skade-Gield, til Velbemeldte Mad. Sal. Meldahl, Arvinger, Committerede, eller hvem Anden denne min Forskrivning med Rette i Hænde haver, uden Skade eller Skadeslidelse i alle optænkelige Maader. - Dets (dette) *til Bekræftelse under min Haand og Signet, samt Tvende Vitterligheds Vidners Underskrivt og Forsegling. -*

Datum Nyekiøbing d 18 Junii 1799. - N. Qvistgaard (L.S.) =Loco Sigilli [=seglets plads på originalen]

Som Vitterligheds Vidner underskriver og forsegler efter Begiering: N.P. Schophuus. (L.S.). - C. Printz. (L.S.)
Rente betalt til Snapsting 1800. - Johanne Marie Sal. Meldahls.
Renten betalt til Snapsting 1801. - Johanne Marie Sal. Meldahls.
Renten betalt til Snapsting 1802. - Johanne Marie Sal. Meldahls.
Renten er mig betalt til Snapsting 1803 . Johanne Marie Sal. Meldahls.
Renten er mig betalt til Snapsting 1804. til Johanne Marie Sal. Meldahls
Ligeledes er mig til Afdrag paa Capitalen betalt 200 rd Siger To Hundrede Rigsdaler. Nyekiøbing d 20 Junii 1804.
Joh. Marie Sal. Meldahls
Renterne af Capital 2800 rd er mig betalt til Snapsting 1805. J. M. Rodschou, Sal Meldahls
Renterne af Capital 2800 rd mig betalt til Snapsting 1806. J. Marie Rodschou Sal. Meldahls
Forefundet ved Skiftesamlingen i afgangne Mad. Meldahls Stervboe d 4 Martii 1807. Obel. Hiort. Warthoe.

Ved at sammenligne opgørelsen af Johanne Maries bo med vurderingen af hendes løsøre, fås et fint indblik i hendes privatliv. Her bliver der åbnet for de dragkister og små og store skrin, som skifteretten havde fået nøglerne til.

Indholdet af disse møbler afslører dels noget om økonomi, dels noget om klædedragt.

For Johanne Maries vedkommende afslører indholdet hendes klæder, der var i en helt anden klasse end det efterladte tøj fra en bondekone.

Johanne Marie Rodskous skuffer og kister indeholdt mange specielle stofsorter, der bliver beskrevet med opslag fra ordnet.dk

Korsklæde: *trekantet klæde, som (paa noget forskellig maade) bindes om pande og baghoved og udgør (en del af) en kvindelig hovedbeklædning*

Korsklæde (Nationalmuseet)

Manchetter af kammerdug: *meget fin og tæt lærredssort; batist*

Sukkerdugs adriene: *damekjole med langt slæb med dybe læg bagtil og ikke var snøret til i livet.*

Adrienne (Salomonsens Konversationsleksikon)

1 Sort og hvid Sirtses Trøje*: en art bomuldstøj, katun*, *især med paatrykt farvemønster*

1 hvid Kramlærreds Tørklæde*: fint lærred*

2 Nætteldugs Natkapper: *et slags fint, klart tøj, der vævedes af basttaverne af hedenælde*

Natkappe (Nationalmuseet)

1 pr Dobbelte Mangskiætter med Kniplinger

1 pr Blommed Nætteldugs Halsklæde med Kniplinger (blommed= blomstret)

1 par blaae Manskesters Skoe : *en særlig slags fløjl af bomuldsgarn (som tidligere brugtes meget til klæder*

1 Fileret Halskrave: *(bred) krave af tøj, der bæres til pynt omkring halsen. (fileret især sammenknyttede traade (garn) til masker, net)*

Silkesløjfer, 5 alen kniplinger

Tønderkniplinger
(ctorngren.dk)

1 sort Øjen Flor: *løst vævet stof, der bruges som ansigtsslør*

Kamelhårsknapper

6 Hørgarns Drejels Servietter

Damaskesduge

Damaskesdug

Fra Johanne Maries afdøde mand findes også genstande, som har noget med hans præstegerning at gøre. Her listes nogle af præstens særlige bekædningsstykker op, som hun havde gemt 15 år efter Hans Tollesen Lange Meldahls død i 1792.

Bladkraver: *krave m. to foran nedhængende flige, der (nu sj.) bæres af gejstlige personer.*

2 pr Bojetter: *især den hvide Strimmel, hvormed Enden af Præstekiolernes Ærmer er kantet. Kan være af linned eller hvide kniplinger.*

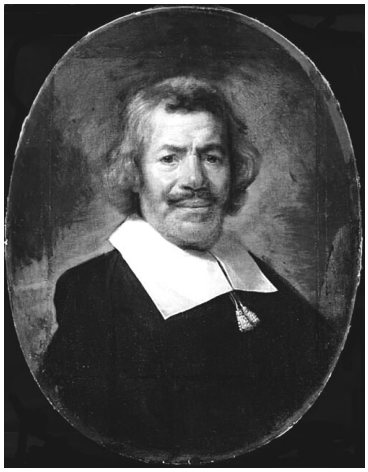

Bladkrave
(Statens Museum for

Boet indeholdt ikke kun tøj, der vidnede om rigdom. Her i skabene fandtes bibler, smykker, guldringe, sølvbægre og sølvfade foruden kontanter.

I det gejstlige skifte efter Johanne Marie Rodschou findes mange andre opgørelser, der dukker op, da kreditorer og debitorer indkaldes efter Johanne Maries død.

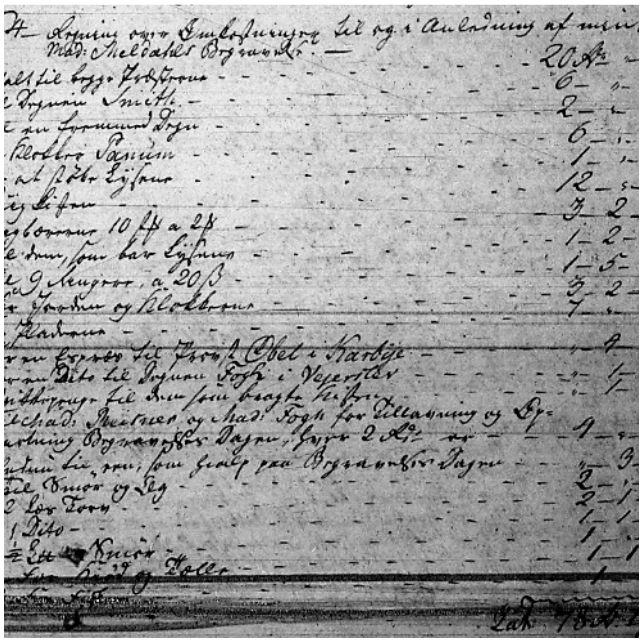

Regning nummer 4 har jeg valgt at bruge til at illustrere, hvilke udgifter der var forbundet med netop død og begravelse.

Regnskabet var lavet 20. juli 1807 af Johanne Maries søster Inger Rodschou, der boede sammen med sin søster, da denne blev enke og som havde betalt regningerne i første omgang. Nu bad hun om refusion af sine udgifter.

Selve begravelsen må, efter hvad regningen over udgifterne i forbindelse med begravelsen viser, have været pompøs. Her var betaling til 2 præster, 2 degne, 9 ringere og ligbærere.

Deuden viser begravelsesregningen lidt om, hvad traktementet ved sådan en rig kvindes begravelse stod på. Her blev serveret fisk og som dessert katrineblommekage. Hertil kom drikkevarer, som regningerne fra købmanden afslører. Her var kaffe med store mængder af kandis, brændevin og rød– og hvidvin. Også tobak med lange piber var blevet indkøbt til beværtningen af begravelsesgæsterne.

En købmandsregning afslørede også, at hjemmet blev pyntet op med 18 alen sort krusflor, der sikkert er det, der i dag kaldes krepflor. Dette materiale blev både brugt til hjemmet og til tørklæder, slør og hatte som en del af sørgetøjet.

	No 4 – Regning over Omkostninger til og i Anledning af min Søster Mad. Meldahls Begravelse. –	**Rd**	**Mk**	**Sk**
1	*Betalt til begge Præsterne*	2	0	0
2	*Til Degnen Smith -*	6	0	0
3	*Til en fremmed Degn*	2	0	0
4	*Til Klokker Panum*	6	0	0
5	*For at støbe Lysene*	1	0	0

6	*Liig Kisten*	*12*	*0*	*0*
7	*Liigbærerne 10 stk a 2 mk*	*3*	*2*	*0*
8	*Til dem, som bar Lysene -*	*1*	*2*	*8*
9	*Til 9 Ringerre, a 20 sk*	*1*	*5*	*4*
10	*For Jorden og Klokkerne*	*3*	*2*	*0*
11	*For Pladerne*	*7*	*0*	*0*
12	*For en Espræs til Provst Obel i Karby*	*0*	*4*	*0*
13	*For en Dito til Degnen Fogh i Vejerslev*	*0*	*1*	*8*
14	*Drikkepenge til dem som bragte Kisten*	*0*	*1*	*8*
15	*Til Mad. Reisner og Mad. Fogh for Tillavning og Opvartning Begravelses Dagen, hver 2 Rd*	*4*	*0*	*0*
16	*Endnu til een, som hialp paa Begravelses Dagen*	*0*	*3*	*0*
17	*Til Smør og Æg*	*2*	*0*	*0*
18	*2 Læs Tørv*	*2*	*1*	*4*
19	*1 Dito*	*1*	*1*	*2*
20	*1/2 Lu Smør (måske lispund)*	*1*	*0*	*0*
21	*For Kiød og Tælle*	*1*	*1*	*0*
22	*For Fisk*	*1*	*0*	*0*
23	*Catrine Blommer*	*0*	*2*	*8*
24	*For Drikke-Vare til Liigbærerne og Ringerne*	*1*	*3*	*0*
25	*Til de Fattige*	*1*	*0*	*0*
	Summa	*81*	*0*	*10*
	Hertil af Mad. Qvistgaard efter hendes Regning af 14de Feb. S.A modtaget	*80*	*0*	*0*
	Kommer mig tilgode	*1*	*0*	*19*

Katrineblommekage, der blev serveret ved begravelsen

Regningen for begravelsen, der blev underskrevet af søsteren Inger Rodschou 20. juli 1807, viser, hvilke store omkostninger der var forbundet med en begravelse blandt borgere, der var velstående. Det var helt andre begravelser, som bønder og fattige fik.

I foråret 1807 deltog Johanne Marie Rodschous svigersøn Peder Due fra Hobro, tidligere gift med Johanne Maries datter Gjertrud, i opgørelsen af boet, da han var værge for sønnen Mandrup efter at mormoderen, Johanne Marie Rodschou, var død i Nykøbing Mors 30. januar 1807. og overskuddet fra hendes bo skulle gå til barnebarnet. Han mødte op til flere skiftemøder, men den 4. april fandt et møde sted uden Peder Due, som i stedet sendte en skriftlig forklaring på, hvorfor han udeblev fra mødet.

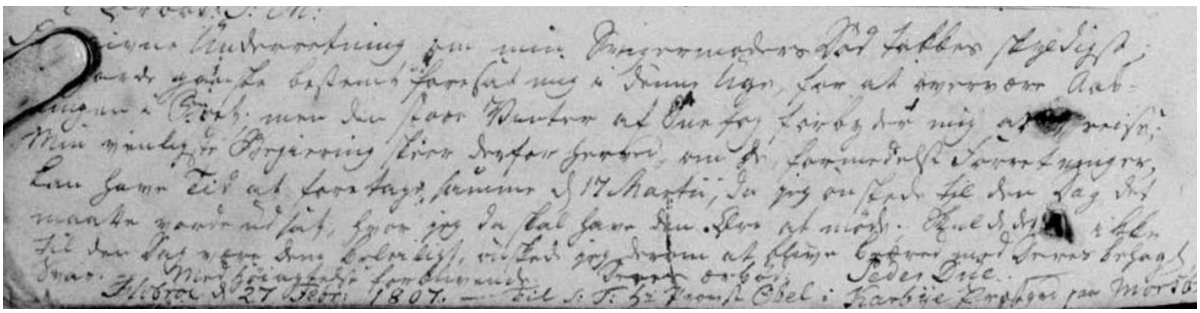

Ærbød(igst) P.M. (Pro Memoria)

For givne Underretning om min Svigermoders Død takkes skyldigst; Jeg havde ganske bestemt foresat mig i denne Uge, for at overvære Aabningen i Boet; men den store Vinter af Snefog forbyder mig at reise; Min venligste Begiering skeer derfor herved om De, formedelst Forretninger, kan have Tid at foretage samme den 17 Martii, da jeg ønskede til den Dag at maatte vorde udsat, hvor jeg da skal have den Ære at møde. Skulde det ikke til den Dag være Dem beleiligt, ønskede jeg derom at blive beæred med Deres Behag(elige) Svar

- Med Høiagtelse forblivende Deres Ærbød(ige) Peder Due.

- Hobroe den 27 Febr. 1807. - Til S.T. Hr. Provst Obel i Karbye Præstegrd paa Morsøe.

Medicinsk behandling i 1700-tallet var præget af en overgangsperiode fra middelalderens og renæssancens traditioner til den moderne lægevidenskab. Behandlingsmetoderne var ofte baseret på gamle teorier om legemsvæsker, urter og kirurgiske indgreb, som i dag kan virke både grænseoverskridende og ubehagelige.

De primære behandlingsformer

- **Åreladning:** *En af de mest udbredte behandlinger, hvor læger tappede store mængder blod fra patienten. Teorien var, at sygdom skyldtes en ubalance i kroppens væsker (f.eks. for meget blod), og ved at fjerne blodet kunne man genoprette balancen*.
- **Koppning:** *En metode hvor man skabte et undertryk ved hjælp af glaskopper på huden for at trække "dårligt blod" eller væsker ud af kroppen.*
- **Urte- og naturmedicin:** *Apotekerne og de kloge koner fremstillede medicin af op mod flere hundrede forskellige planter, urter og krydderier. Visse ingredienser som f.eks. kamfer blev brugt som beroligende midler.*
- **Opium og kviksølv:** *Smertelindring var yderst begrænset, men opium blev flittigt brugt mod smerter og diarre. Kviksølv blev brugt som en frygtet, men standardiseret kur mod kønssygdomme som syfilis.*
- **Afføringsmidler og brækmidler:** *Lægerne ordinerede ofte stærke udrensningsmidler, da man mente, at sygdomme kunne "skylles" eller kastes ud af systemet*

Det gamle apotek i Den gamle By i Aarhus

Opgørelsen over Johanne Marie Rodschous bo giver også et ret intimt indblik i, hvordan sundhedsvæsnet fungerede i 1807 og hvilke medicinske midler, der var til rådighed ved sygdom. Herom vidner denne regning fra lægen H. M. Randrup og apoteker Jacobsen. Den fortæller lidt om, hvilke muligheder man havde for at behandle lidelser i begyndelsen af 1800-tallet:

No 1. For Sygebesøg, Medicamenters Ordination m. v. i afgangne Mad. Meldahls Sygdom, tilkommer mig: , da jeg af og til i en Tiid af 2½ Aar efter Begiering har ydet Hende den muelige Hielp, for at skaffe Hende nogen Lindring i Hendes langvarige Sygdom *Summa 70 Rd*

H. M. Randrup Licentiat. Medicinæ

Fremlagt ved Skiftet efter afgl Mad. Meldahl d 20 Julii 1807.

Schumacher. Hiort. Joh. Smith.

Til Skifte-Retten i afgl Mad. Meldahls Stervboe. –

			rd	mk	sk
1806		***No 2. Regning til afgl Mad. Meldahls Stervboe:***			
Junii	6	*Pulver 1 mk., 9. Hofmanns 8 sk. , 13de 2 Lod Seidliser Salt (et afførende bruspulver: engelsk salt) 8 sk*	0	2	0
	20	*Kryderthee mk Til Kryderpose 12 sk, 23de Salve 10 sk*	0	2	6
	23	*Hovedvand 10 sk, Mixtur 2 mk 2 sk, 25, Salve 12 sk*	0	3	8
	26	*Hovedvand 10 sk, Mixtur 2 mk 2 sk, 25, Salve 12 sk*	0	3	0
	28	*Salve 6 sk Mixtur 3 mk. 30, Salve 20 sk Do 6 sk*	0	5	0
	30	*Hofmanns Draaber 8 sk, Julii 4, Salve 4 sk Basilikesalve (basilikum) 3 sk*	0	0	15
Julii	4	*Gummi-Plaster 4 sk, 7de Draaber 2 mk, 14de 1 lod kong Kina (kinabark) 20 sk*	0	3	8
	14	*Hofmanns Draaber 8 sk, 28de Pulver 2 mk*	0	2	8
		Pulver 14 sk; 15, 1 lod Kamfer-Draaber i Gl(as?) 1 mk 10 sk	0	2	8
		Hofmanns Draaber 10 sk; 23, Pulver 14 sk. 26De Smørelse 24 sk	0	3	0
Octb.	7	*Laxeer-Saft (afføringsmiddel) 12 sk- 11te Hofmanns Draaber 8 sk- 25, Dito 8 sk*	0	1	12
Novb.	1	*Mixtur 3 mk 6 sk, Spansk flue-Plaster 12 sk – Salve 8 sk – 3 Brystsaft 24 sk*	1	0	2
	3	*Laxeer-Saft 12 sk 7, , Hofmanns Draaber 8? sk, Laxeerpiller 1 mk*	0	2	8
	17	*Brystsaft 1 mk 12 sk, Thee 1 mk, Draaber 1 mk 12 sk; Olie 2 mk 8 sk*	*1*	*1*	*0*
	18	*Laxeersaft 12 sk – 26de Hofmands Draaber 8 sk*	*0*	*1*	*4*
1807					
Jan.	*2*	*Laxeersaft 12 sk, Salve 14 sk, Draaber 2 mk 4 sk – 13(Jan) Hofmanns Draaber 10 sk*	*0*	*4*	*8*
	24	*Salve 3 mk Pulver 2 mk, ¼ pund sylted Ingefær 1 mk*	*1*	*0*	*0*
			9 rd	***3 mk***	***7 sk***

Nyekiøbing Apothek 16 Junii 1807. Jacobsen. –

I dødsboet havde Johanne Maries tjenestepige, Mariane Jørgensdatter, også en fordring, der fortalte om den økonomiske situation, hun kom til at stå i efter dødsfaldet.

No 3. Ærbødigst Regning til Skifte-Retten i Mad. Meldahls Stervboe.

1. Til sidstafvigte Paaske havde jeg hos den afdøde tilgode 3 Aars Løn a 6 rd er	*18 rd*	*0 mk*	*0 sk*
2. Jeg haaber at Skifte-Retten ville behage at tillægge mig som sædvanligt i Stervboer, da jeg ikke kunde opsiges min Tieneste til første Skiftetid, et halv Aars Løn med	*3 rd*	*0 mk*	*0 sk*
3. Og 12 Ugers Kostpenge fra Paaske af at regne a 4 mk	*8 rd*	*0 mk*	*0 sk*
Summa	***29 rd***	***0 mk***	***0 sk***

Hvilken Regnings Beløb jeg udbeder mig i Stervboet udlagt. –
Nyekiøbing d 20 Julii 1807. - Mariane Jørgens Datter
Fremlagt ved Skiftet efter afgl Mad. Meldahl d 20 Julii 1807. – Schumacher. Hiort. Joh. Smith. –

Regning nr 5 og 6 vidner om den luksustilværelse, som Johanne Marie førte med hensyn til madvarer. Regningen stammer fra købmand Christen Møllers enke i Nykøbing.

No 5. Bekommet af Christen Møllers Enke 1 Tønde Rugmeel,
½ Tønde Bygmeel, ½ skp. Havre-Gryn, i alt - - - 9 Rdr 1 mk 0 sk
Skifte-Samlingen d 20 Julii -Tilstaaer J. R.
Fremlagt ved Skiftet efter afgl Mad Meldahl d 20 Julii 1807, Schumacher, Hiort; Joh. Smith. —

No 6. Lit A. – Afgl. Mad. Meldahl, Capellan Enke i Nykiøbing

			Debet		
1806			**rd**	**mk**	**sk**
Julii	*4.*	*An! Ved da giorte Regning kom mig tilgode*	*21*	*0*	*12*
	13 og 14.	*1 pund Sæbe 14 sk. - 14de 3 pund Do a 14 sk ¼ pund, Potaske 6 sk, Sinder 6 sk*	*0*	*0*	*4*
		½ pund Amdam? 12 sk, 1 lod Indigo 1 mk	*0*	*1*	*12*
		1 pund Caffebøn. 4 mk 4 sk; ¼ skp Salt 18 sk	*0*	*5*	*6*
	21.	*½ Pot gl. Viin 1 mk; ½ pd hvid Sukker 22 sk, ½ pd Corender*	*0*	*3*	*6*
	28.	*3/2 Pot gl. Viin, 1 mk 8 sk; 30te 1 pd Kaffeb 4 mk 4 sk, ½ pd Rosiner 12 sk, ¼ skp Salt 18sk*	*1*	*1*	*10*
	31.	*¼ pd Kaffeb 17 sk, ¼ pd Candis 11 sk*	*0*	*1*	*12*
Aug.	*4.*	*1 pd Sæbe 14 sk, - ½ pd Congoe 4 mk 8 sk*	*0*	*5*	*6*
	9 og 11.	*½ pd Pudder-Sukker 12 sk. 1pd Caffebønner 4 mk 4 sk*	*0*	*5*	*0*
	20 og 28.	*½ pd Amdam 12 sk. 1 pd Grøn Sæbe 14 sk*	*0*	*1*	*10*
Sept.	*6.*	*3/8 Pot gl Viin 12 sk - ½ pd Puddersukker 12 sk*	*0*	*1*	*8*
	30.	*1 pd Candis 44 sk, 1 pd Kaffeb 4 m, ½ pd Congoe 4 mk 8 sk*	*1*	*5*	*4*
Oct.	*2.*	*9 ¾ Pot gl Viin 24 sk- 9de Betalt til Chr Nor Møllers Enke i Rakkeby 10 rd*	*10*	*1*	*8*
	20 og 25.	*¾ Pot gl Viin 1 mk 8 sk, ½ pd hvid Aukker 22 sk- 25de 1 pd Kandis 2 mk 12 sk*	*0*	*5*	*1027.*
	27.	*6½ pd Sæbe a 1 mk, ½ pd Potaske 12 sk, 1 pd Sinder 6 sk*	*1*	*1*	*10*
Nov.	*3.*	*½ pd Congo (*sort kinesisk te*) 4 mk 8 sk, ½ pd Puddersukker 12 sk, 1/8 skp Salt 9 sk, Contant 10 rd*	*10*	*5*	*13*
	4. 11 . 14	*¾ Pot gl. Viin 24 sk –11 - 1/8 skp Salt 9 sk- 14, 1 pd Caffeb. 4 mk, 1 pd Candis 44 sk -*	*1*	*1*	*12*
	24.	*Betalt til Ch. Nor Møllers Enke i Rakkebye*	*10*	*5*	*14*
	27.	*1 pd Caffeb. 4 mk, 1 pd Candis 2 mk 12 sk, ½ Pot gl Viin 1 mk*	*1*	*1*	
Dec.	*2.*	*1 pd Caffeb. 4 mk, ¼ pd Puddersukker 6 sk*	*0*	*4*	*6*

1806			rd	mk	sk
Dec.	*4. og 13.*	*1 pd Candis 2 mk 12 sk, Contant 10 rd – 13 1/8 skp Salt 10 sk*	*10*	*3*	*6*
	19	*2 pd Hvedemeel 2 mk, 1 pd Kaffeb. 4 mk, 1pd Candis 44 sk, ¼ pd Puddersukker 6 sk*	*1*	*3*	*2*
	? og 26.	*1/8 skp Salt 10 sk, ½ pd Sæbe 7 sk, 1½ Pæl gl Viin 12 sk*	*0*	*5*	*3*
		26. Fiel 2 mk Søm 22 sk			
	30.	*¾ Pot gl. Viin 24 sk, ¼ pd hv. Sukker 11 sk, 1 pd Candis 44 sk,*	*0*	*5*	*10*
		½ pd Pud-Sukker 11 sk			
1807					
Jan.	*2. og 5.*	*½ pd Sæbe 8 sk- 5te 1pd Caffebønner 4 mk*	*0*	*4*	*8*
	14.	*Betalt til Møllers Enke i Rakkebye*	*6*	*1*	*0*
	20.	*1 pd Candis 2 mk 12 sk, 1 pd Caffeb 4 mk*	*1*	*0*	*12*
Feb.	*25.*	*½ pd Congo 4 mk 8 sk*	*0*	*4*	*8*
	29.	*1 pd Caffeb. 4 mk, ¾ Pot gl Viin 24 sk, Contant 10 rd*	*10*	*5*	*8*
	10.	*Efter indlevered Regning over Vare til Begravelset*	*117*	*4*	*1*
	16.	*6 pd Sæbe a 1 mk, ½ pd Potaske 12 sk, 1 pd Sinder 6 sk*	*1*	*1*	*2*
		1 lod Indigo 1 mk, 1pd Caffe 4 mk, 1 pd Amdam 24 sk, ¾ Pot D. Br.viin 21 sk	*1*	*1*	*13*
	17.	*1 pd Sæbe*	*0*	*1*	*0*
	26.	*2 pd Caffeb. 8 mk, 2 pd Candis 5 mk 8 sk, 1Pot Fr Br.viin 2 mk*	*2*	*3*	*8*
Martii	*2.*	*¾ Pot Fr Br.Viin 24 sk, 1 Pot gl Viin 2 mk*	*0*	*3*	*8*
	3.	*1 Pot gl Viin*	*0*	*2*	*0*
	4.	*1 pd Engl Liverpol* (tobak)	*0*	*2*	*0*
	12.	*4 pd Caffeb. a 4 mk*	*2*	*4*	*0*
	18	*1 ¼ Pot Aqvavit a 36 sk, 1 Pot gl Viin 2 mk*	*0*	*4*	*13*
		¾ Pot Fr. B.Viin 24 sk, 1 pd Candis 2 mk 12 sk, 1 pd Rafinade 2 mk 12 sk	*1*	*1*	*0*
	19.	*¾ Pot Aqvavit*	*0*	*1*	*11*
	20.	*2 Pot Aqvavit 4 mk 8 sk, 2 Pot gl. Viin 4 mk, 5/8 Pot F. B.Viin 20 sk, ¼ pd Congo 36 sk*	*2*	*0*	*0*
	21.	*1 Glas 1 mk, 1 Pot gl Viin 2 mk, 1 pd hv. Sukker 2 mk 12 sk*	*0*	*5*	*12*
			234 rd	*1 mk*	*13*
Derimod tilkommer Dem Rente-Penge af Capital 2800 rd a 3 ¾ pCto			*105*	*0*	*0*
		Tilkommer mig	*129 rd*	*1 mk*	*13 sk*

Nyekiøbing d 18 Junii 1807. – Ellen M. Bang Sal. N. Qvistgaards

Fremlagt ved Skiftet efter afgl Mad. Meldahl d 20 Julii 1807.-
Schumacher. Hiort. Joh. Smith.

Bemeldte Reg(nings) Beløb er mig betalt, hvorfor skyld. qviteres,
Wiborg d 24 Junii 1808. – Ellen M. Bang, Sal Qvistgaards

No 6, Lit B. Afgl Mad. Meldahl i Nyekiøbing

		Bekomet efterstaaende Vare og Contanter til hendes Begravelse	**Debet**		
1807			**Rd**	**mk**	**sk**
Feb.	*2.*	*An 12 pd Hvedemeel 2 mk, 12 pd guul Vox a 4½ mk*	*9*	*2*	*0*
		½ Pot Fr. Br.Viin 1 mk, ¾ Pot gl Viin 24 sk, 2pd Hvedemeel 2 mk	*0*	*4*	*8*
		10 al Sorte Barattes Baand a 2 sk, 3 Flasker gl Viin a 28 sk	*1*	*0*	*8*
	3.	*2 Flasker Rødviin a 36 sk, 1 Pot Fr. B.Viin 2 mk, 1 pd Svedsker 14 sk*	*1*	*1*	*6*
		½ pd hv. Sukker 22 sk, 1 pd Liverpol 2 mk, 3 stk lange Piber 9 sk	*0*	*3*	*15*
		¼ skp Salt 20 sk, ¾ Pot Fransk Br. Viin 24 (sk)	*0*	*2*	*12*
		6 Flasker Rød Viin 36 sk, ¾ Pot Fr. Br. Viin 24 sk	*2*	*3*	*0*
		6 Flasker gl. Viin a 28 sk, 2 Flasker aquarte a 2 mk	*2*	*2*	*8*
		1 Dus. lange Piber 36 sk, 10 stk smaa Do 8 sk, *1 pd ordinair Cardus 14 sk*	*0*	*3*	*10*
		2 ¼ Pot Fr. Brændeviin a 2 mk, 11 ½ pd f. hv Sukker a 44 sk	*6*	*0*	*2*
	4.	*2 pd Søde Mandler a 3 ½ mk, ½ pd Bittre Do 2 mk,* *1 pd Rosiner 24 sk*	*1*	*4*	*8*
		1 pd Korender 28 sk, 4 pd Riis a 24 sk, 1 lod Cardemom 2 mk	*1*	*3*	*12*
		1 lod Caneel 10 sk, ½ lod Muskatblom 2 mk, ½ lod Nilliker sk	*0*	*3*	*0*
		1 pd Pudder(sukker) 24 sk, 6 pd Hvedemeel a 1 mk	*1*	*1*	*8*
		2 Stk Citroner 12 sk, 2 pd Puddersukker a 24 sk, 1 pd Schokolade 5 mk	*1*	*1*	*12*
	4.	4 pd Caffebønner a 4 mk, 18 Al sort Krusflor a 18 sk	6	0	4
		Contant in Banco	*80*	*0*	*0*
		Som saaledes er Deres Regning debiteret	*117*	*4*	*1*

Nyekiøbing d 14 Febr. 1807.- E. M. Bang Sal Qvistgaards
Fremlagt ved Skiftet efter afgl Mad. Meldahl d 20 Julii 1807.—
Schumacher. Hiort. Joh. Smith. –

No 7. Til Velædle Mad. Meldahls Stervboe i Nykiøb. **Debet**

			rd	**mk**	**sk**
1806					
Junii	*29.*	*Bekommet 1 pd Risengryn*	*0*	*1*	*8*
Julii	*15.*	*1 pd Pudder-Sukker*	*0*	*1*	*8*
	19.	*1 pd Cardus*	*0*	*2*	*8*
	26.	*1 pd Kaffebønner*	*0*	*4*	*4*
	28.	*1 pd Candis*	*0*	*2*	*8*
Aug.	*4.*	*1 pd Do*	*0*	*2*	*8*
	15.	*1 pd Do*	*0*	*2*	*821*
	21.	*1 pd Kaffebønner 4 mk, 1 pd Tobak 1 mk*	*0*	*5*	*0*
Septb.	*10.*	*1 pd Kaffebønner 4 mk, 1 pd Candis 2 mk 8 sk*	*1*	*0*	*8*
	17.	*¾ skp Salt 3 mk 6 sk, Smaa Vare i Boden for 1 mk 4 sk*	*0*	*4*	*10*
Octob.	*19.*	*1 pd Kaffebønner 4 mk, 1 pd Candis 2 mk 8 sk*	*1*	*0*	*8*
	12.	*1 pd Do 4 mk, 1 pd Candis 2 mk 8 sk*	*1*	*0*	*8*
	23.	*1 pd Kaffebønner*	*0*	*4*	*0*
	26.	*1 pd Tobak*	*0*	*1*	*0*
1807					
Jan.	*10.*	*1 pd Candis 2 mk 8 sk, 1 pd Tobak 1 mk*	*0*	*3*	*8*
	12.	*1 pd Tobak 1 mk, 1 pd Candis 2 mk 8 sk*	*0*	*3*	*8*
			9 Rbd	*4 mk*	*6*

Nyekiøbing d 28 Febr. 1807 - K. H. Wandborg Sal Ettrups
Fremlagt ved Skiftet efter afgl Mad. Meldahl d 20 Julii 1807,
Schumacher. Hiort. Joh. Smith.

Ovenstaaende er mig af S. T. Hr. Warthoe betalt, hvorfor skyldigst qviteres. K. H. Wandborg Sal Ettrups

Johanne Maries søster, Inger, havde også en ekstra fordring i boet, som retten ikke godkendte:

No 8. – Ærbødigst P. M.
Hos min afdøde Søster har jeg været i 29 Aar; Hendes noksom bekiendte svagelige Forfatning giorde Opholdet hos hende høyst byrdefuldt, og kostede mig min Helbred, saa at jeg min øvrige Levetid maae bære paa et svagt Legeme. Ikke destomindre har jeg dog ved hendes Død tabt det Tilholdsted, jeg nu i min tiltagende Alder og Svaghed meest kunde trænge til; jeg tvivler ingenlunde om, at jo saavel den ærede Skifteret som den umyndige Arvings Formynder Hr Kiøbmand Due vil tage disse Omstændigheder i Betragtning, og unde mig al den Soulagement, som med Billighed kan bestaae, og jeg høiligen behøver. – Vel kan jeg egentlig ikke ansees for at have tient hende, og kan derfor ikke giøre nogen Paastand paa Løn, men Kostpenge fra den Tid, Stervboets Huusholdning ophørte, og i det mindste indtil Mikkels Dag tør jeg haabe at maatte bevilges mig med 1 Rdr om Ugen, hvilken Tid regnet fra 19 Martii, da Auctionen blev holdet, beløber sig til 28 Uger. –

Nyekiøbing d 20 Julii 1807. - Inger Rodschou

Fremlagt ved Skiftet efter afgl Mad. Meldahl d 20 Julii 1807. Schumacher. Hiort. Joh. Smith. –

Medlemmer af skifteretten mødtes som nævnt i de fundne dokumenter den 20. juli for at få overblik over de samlede fordringer i Johanne Maries bo, hvoraf nogle er gengivet på de forrige sider. Her stilles det samlede regnskab op:

Aar 1807 den 20de Juli for 12te Ugers Dagen efter afg. Johanne Marie Rostschou salig Meldalls Enke, hendes Dødsfald, >blev< holdt Skiftesamling i Stervboet effter hendes af Bye og Herredfoged Schumacher paa S. T. Hr Provst Obels Vegne, Hr Pastor Hiorth fra Frøslef og paa Hr. Pastor Warthoes Vegne Chordegn Smidt af Nyekiøbing i Overværelse af de 2de Vidner Thomas Panum og Svend Tranekier begge af Nyekiøbing. -

Til Skifteretten er indløben følgende Regninger:	**rd**	**mk**	**sk**
1. Fra Hr. Licentiatus Medicus Hr Randrup, dat. Nykiøb. d. 1 Martii d.A. stor	70	0	0
2. Fra Hr. Apotheker Jacobsen i Nykiøbing, dat. 16 Junii sidst leden stor	9	3	7
3die fra Mariane Jørgens Datter i Nykiøbing, dat. Dags Dato, stor	29	0	0
4de fra Inger Rodschou i Nykiøbing af Dags Dato til Rest tilgode	1	0	10
5te Efter en Sædel af Dags Dato fra Inger Rodschou har Christen Møllers Enke i Rachebye tilgode	9	4	6
6te efter 2de Regninger betegnet Lit. A, B. fra Mad. Qvistgaard i Nykiøbing,	29	1	13
7. Efter Regning fra Mad. Ettrup i Nykiøbing dateret 28de Feb. d. A fordres	9	4	6
8 Efter en Pro Memoria fra Inger Rodschou af Dags Dato fordrer hun Kostpenge i 28 Uger a 1 rd	28	0	0

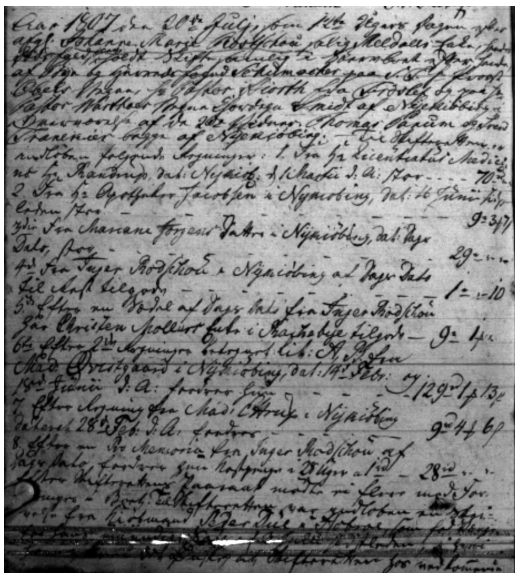

Efter Skifterettens Paaraab mødte ei flere med Fordringer i Boet. Til Skifteretten var indløbe .en Skrivelse fra Kiøbmand Peder Due i Hobroe, som fød Værge for hans umyndige Søn af 3 Julii sidstleden, hvori han yttrer det Ønske, at Skifteretten hos vedkommende Rettens Betient ville foranstalte Auction afholdt over den Fæstegaard, som Stervboet tilhører, i Thise Sogn og Bye i Wensyssel, Rettens Betient ville foranstalte Auction afholdt over den Fæstegaard, som Stervboet tilhører, i Thise Sogn og Bye i Wensyssel, som Anders Thomsen efter Fæstebrev af 4 April 1787 har i Fæste. De forbemeldte fremlagde Regninger blev tagne til Protocollen til Skifterettens Indbelemmelse, og lyde eet efter andet saaledes sol:
Skifteretten forbeholdt sig nærmere inden Skiftets Slutning at decidere de fremkomne Fordringer, og lovede at besørge det Fornødne i Henseende til Stervboets tilhørende FæsteGaard i Thise dens Bortsalg.

Til Slutning anmærkes, at, uagtet dette Møde i Stervboet deels er publiceret i de offentlige Tidender, og deels tilkiendegivet Hr. Peder Due ved sidste Samling, saa var han dog ikke paa den Umyndiges Vegne mødt, eller paa sine Vegne dertil committeret Nogen.

Da ei Videre i Dag var at fremme, saa blev Skiftets videre Foretagelse udsadt til en nærmere bestemmede Tid, og det i Dag passerede med Underskrivt bekræftet.

Schumacher, Hjort Joh. Smith
Som Vitterligheds Vidner
T. Panum Svend Tranekier

Aar 1808 d 26de Julij blev Skiftet atter foretaget efter den afdøde Johanne Marie Rodschous Sl Hr Meldahls Enke for om mueligt at sluttes og tilendebringes. I denne Andledning vare i Nyekiøbing forsamlet Sønderherreds gejstlige Skifte Ret, Herreds Provsten, S. T. Hr Provst Obel (,) Sognepræst for Karbye og annecterede Menigheder med tiltagne Assessorer J. O. Warthoe Residerende Capellan for Nyeiøbing, Lødderup og Elsøe Menigheder, samt Coerdegn Hr Smidt i Nyekiøbing paa S. T. Hr Pastor Hjorts Vegne og i hans Fraværelse.

– Tillige var ved dette Møde tilstede Hr Kiøbmand Peder Due af Hobroe, som født Værge for sin Søn og Arving den umyndige Mandrup Due, samt som Vitterligheds Mænd: Klokker Thomas Panum og Thomas Thorup, begge af Nykiøbing.

– Først anmeldte da Herreds Provsten, hvorledes han efter Anmodning af den umyndige Arvings Mandrup Dues fødte Værge, foranførte Hr Kiøbmand Peder Due fra Hobroe i Skrivelse af 3 Julii 1807, der lyder Fol: [sidetal mangler]

- Havde under 12 August næstefter ved Skrivelse til Hr Cancellie-Raad Boech i Sæbye, der ligeledes lyder, Fol: [sidetal mangler], foranstaltet det Stervboet i Thise Sogn i Wensyssel tilhørende Sted stilled til offentlig Auction. Auctionens Udfald viser Hr Cancellie Raadens Brev af 28 Septb. forrige Aar, der lyder fol: [sidetal mangler] og da det giorte Bud af Brødrene Hr Proprietair Høyer til Seilstrup og Hr Forvalter Høyer paa Børglumcloster ved Hr Kiøbmand Dues Brev af 13 Octob næstefter, der lyder fol: [sidetal mangler], er bleven approberet, bliver Stervboets Indtægt for ovenmeldte Sted i Thise at anføre med 315 Rdr.

- Auctions Forretningen skal vorde Skiftebrevet vedhæftet. Endvidere anmeldte Provsten Boet til Indtægt den Afdødes Pension af Aalborg Stifts geistlige Enkekasse for 10 Maa(ne)der. med 12 rd og 3 mk. Dernæst blev fremlagt til Skifte Actens Indlemmelse Hans Kongl Majestæts Allernaadigste Confirmation paa den Afdødes sidste Villie, hvorved hun i Følge det Confirmationens vedhæftede Tingsvidne Forhør har legeret til denne Byes Fattig Væsen den Capital 50 rd. Bemeldte Testamente lyder Fol. [sidetal mangler], .

Hvad angaaer Stervboets ejende Sted her i Byen, da blev samme efter foregaaende Begiering d 30 Martii f. A. i Overværelse og med Approbation af Arvingens fødte Værge velbemeldte Hr Kiøbmand Due, bortsolgt til den høistbydende Hr Capitain v. Høling med Hr Hospitals Forstander Hr Woidemanns Caution for den Summa 300 rd.-

I Henseende til de ved Skiftemødet d 20de Julii 1807 bleve de der anførte Regninger approberede til Udbetaling, undtagen Regningen under No 1, som blev nedsat til 50 Rdr og Regningen under No 8 fra Velædle Jomfr Inger Rodschou, der gandske bortfalder, da man formodede Hende ved den Afdødes Godhed saavel aflagt, at hun ingen videre Paastand med Føje kunde giøre.

Derpaa fremlagde Incassator en Regning paa hafte Udgifter for Boet stor 50 r 0 mk 14 ¾ sk, som blev approberet til Udbetaling, Dernæst skred Skifteretten til at beregne Stervboets Ind- og Udgield, saaledes som følger:

	rd	**mk**	**sk**
Efter Sal. Hr Qvistgaards Obligation af 28 Junii 1799 er til Stervboet betalt i Terminen 1808, med	*2800*	*0*	*0*
Renten deraf for et Aar med	*112*	*0*	*0*
Endvidere betalt af Madm Qvistgaard til Boet	*7*	*0*	*0*
For det i Wensyssel solgte Sted kommer Boet til Indtægt	*315*	*0*	*0*
For den Afdødes iboende Huus i Nykiøbing, ifølge Auctionen af 20de Martii 1807, bliver at anføre	*300*	*0*	*0*
Et Aars Rente deraf med 124 pro Cto	*12*	*0*	*0*
For Beløbet af Løsøre Auctionen afholdt d 20 Martii 1807 tilkommer Stervboet	*695*	*1*	*4*

	rd	mk	sk
Endelig anføres Boet til Indtægt den Afdødes Pension af Aalborg Enkekasse for 10 Maaneder med	*12*	*3*	*0*

Altsaa Boets hele Indgield 4253 Rdr 4 mk 4 sk

II Stervboets Udgield

		rd	mk	sk
No 1.	*Til Hr Licentiatus Medicinæ Hr Randrup udbetalt efter den Nedsættelse, hans Regning har faaet*	*50*	*0*	*0*
No 2.	*Til Hr Apotheker Jacobsen, efter Regning af 16 Julii 1807*	*9*	*3*	*7*
No 3.	*Til Tienestepigen Mariane Jørgens Datter af 20 Jul. 1807*	*29*	*0*	*0*
No 4.	*Til Jomfr Inger Rodschou efter Regl af samme Dato*	*1*	*0*	*10*
No 5.	*Til Christen Møllers Enke efter Regning af samme Dato*	*9*	*1*	*0*
No 6.	*Til Mad. Qvistgaard efter Regning af 18 Junii 1807*	*129*	*1*	*13*
No 7.	*Til Mad. Ettrup efter Regning af 28 Febr. 1807*	*9*	*4*	*6*
No 8.	*Til Hr Incassør efter hans i Dag fremlagte Regning*	*50*	*0*	*14¾*
No 9.	*Til Nykiøbings Fattigvæsen, i Følge Kongl Confirmation paa den Afdødes sidste Villie*	*50*	*0*	*0*

Altsaa Boets hele Udgield 338 rd 0 mk 2¾ sk

Hertil kommer endnu

A Skifte Bekostninger:

	rd	mk	sk
1/3 pro Cto til Revisions Contoiret	*13*	*0*	*6*
Skiftebrevets Beskrivelse, 40 Ark a 3 mk	*20*	*0*	*0*
Stemplet Papiir dertil	*22*	*3*	
En Lod-Sedels Beskrivelse	*0*	*1*	*8*
For sammes Bekræftelse0	*1*	*8*	
Stemplet Papiir dertil	*22*	*3*	*0*
Skifte Sallarium af Boets beholdne Formue a 1 pr. Cto	*39*	*1*	*0*
Dødsfaldets Publication 3de Gange i de Aalborgske Aviser	*1*	*3*	*0*
For Revision af Stervboets Papiirer	*5*	*0*	*0*
I Følge Lovens 1te 25, 24	*2*	*0*	*0*
Vitterligheds og Vurderingsmændene	*6*	*0*	*0*

B. Auctions Bekostning:

	rd	mk	sk
Auctions Forretningens Beskrivelse paa 12 Ark a 1 mk	*2*	*0*	*0*
Dens Bekræftelse	*0*	*2*	*8*
Stemplet Papiir dertil	*1*	*4*	*2*
Auctions Sallarium a 2 pro Cto	*14*	*0*	*0*
16 Placater a 12 sk	*2*	*0*	*0*
Deres Bekiendtgiørelse a 4 sk	*0*	*4*	*0*
For en Placat at opslaae og omtromme 2de Gange her i Byen	*0*	*3*	*4*
Til Nykiøbing Byes Fattig Kasse ¼ p. Cto af Løsøre Auctions Beløbet	*1*	*4*	*0*
Førelovs Penge	*1*	*0*	*0*
Endelig 12 ½ p. Cto af Rettens Gebyhr til Justitz Væsenets Fond	*12*	*2*	*5*
Altsaa bliver Boets hele Udgivt	*506 rd*	*3 mk*	*11 3/4 sk*

Naar altsaa denne Udgivts Sum Fem Hundrede og Sex Rigsdaler, Tre Mark, Elleve Trefierdendeel Skil liqvideres med Boets Indtægts Summa: Fire Tusinde, To Hundrede og Tre og Halvtredsinstyve Rigsdaler, Fire Mark og Fire Skil., bliver altsaa Beholdningen 3747 rd 0 mk 8 ¼ sk Siger Tre Tusinde, Syv Hundrede, Fyrgetyve og Syv Rigsdaler, Aatti ¼ Skil., som altsaa bliver den Arv, der tilfalder den Afdødes eneste Arving, forhen nævnte Mandrup Due; hvilken Capital den Umyndiges fødte Værge Hr Kiøbmand Due, som var nærværende, modtog til Indlevering i Oberformynderiet i Hobroe, og da intet videre var at afhandle, blev dette Skifte sluttet med alle Tilstedeværendes Underskrivt. –

Obel, Warthoe. - P. Due, Joh. Smith.

Til Vitterlighed – Th. Thorup.

Forevist d. 4 eller 7 Martij 1809

Weye.

Opsummering af Johanne Marie Rodschous liv

Johanne Marie Rodschous liv tegner et billede af en kvinde, hvis skæbne i høj grad blev formet af forholdet til mænd, men hvor hun samtidig selv fremstår som en person, der klarede sig godt både økonomisk og socialt inden for de muligheder, som 1700-tallets samfund gav hende adgang til. De bevarede oplysninger viser, at hendes liv ikke blot kan tolkes som en række private relationer, men også som en historie om, hvordan køn, ægteskab, stand og formue hang tæt sammen. Hendes forbindelser til mænd blev afgørende for hendes livsforløb, men de gjorde hende ikke til en passiv skikkelse. Tværtimod viser kilderne, at hun flere gange stod i centrum for økonomiske dispositioner, arvemæssige ordninger og ejendomsoverdragelser.

Det første kendte forhold i Johanne Maries voksne liv var forbindelsen til herreds- og byfoged Andreas Brychmann, som blev far til hendes datter Gjertrud. At han vedkendte sig faderskabet ved dåben, er en væsentlig detalje, fordi det gav Johanne Marie en tydelig placering i kilderne og samtidig viser, at forholdet ikke var helt skjult. Alligevel blev Johanne Marie stående som ugift mor, og det har utvivlsomt været en sårbar position i datidens samfund. Forholdet til Brychmann førte ikke til et længerevarende forhold eller til økonomisk sikring gennem ægteskab. I stedet peger kilderne på, at Johanne Marie og datteren forblev i miljøet omkring Sejlstrupgård, hvor hendes videre liv tog en ny retning. Dermed blev det første forhold til en mand både et personligt vendepunkt og en indledning til den sociale opstigning, som senere kom til at præge hendes liv.

Ægteskabet med den langt ældre herremand Peder Biering blev det afgørende økonomiske vendepunkt. Da Johanne Marie giftede sig med ham i 1771, trådte hun ind i en verden af hovedgårde, købmandskapital, jordegods og testamentariske hensyn. Peder Biering var ikke blot en velstående mand, men en mand med betydelige ejendomme, handelsinteresser og et netværk, der rakte ind i både landbrug, kirke og lokal administration. Gennem dette ægteskab blev Johanne Marie knyttet til en økonomi, der langt oversteg almindelige borgerlige eller bondeprægede vilkår. Samtidig viser kilderne, at ægteskabet ikke alene var et privat forhold mellem to mennesker, men også en juridisk og økonomisk konstruktion, hvor hensynet til tidligere ægteskaber, voksne døtre og arveret spillede en central rolle.

Netop i testamentet og i tiden efter Peder Bierings død bliver det tydeligt, at Johanne Marie ikke blot var knyttet til mandlig rigdom, men også selv blev en økonomisk aktør. Testamentet fra 1772 viser, at ægteparret måtte forholde sig til, hvordan formuen skulle fordeles mellem den længstlevende ægtefælle og Bierings arvinger fra sit tidligere ægteskab. Da Peder døde, stod Johanne Marie som enke med ansvaret for et omfattende gods, der siden blev solgt. Skødet fra 1785 dokumenterer, at hun med sin laugværge solgte Tidemandsholm med underliggende gods for en meget betydelig sum. Det er en central oplysning, fordi den viser, at hun i praksis stod midt i en stor økonomisk transaktion. Selvom lovgivningen stadig krævede mandlig formel bistand, fremstår hun i kilderne som den person, der førte ejerskabet videre efter sin mands død og omsatte det til likvid formue. Hendes liv med mænd var

altså ikke kun præget af afhængighed, men også af overtagelse, forvaltning og disposition.

Det tredje store mandlige forhold i hendes liv var ægteskabet med præsten Hans Tollesen Lange Meldahl. Også her ses det tydeligt, at økonomi og ægteskab var tæt forbundne. Ægtepagten fra 1785 er særlig oplysende, fordi den præcist fastlagde, hvordan boet skulle fordeles afhængigt af, hvem der døde først, og hvordan hensynet til Johanne Maries datter Gjertrud skulle sikres. Aftalen viser, at Johanne Marie gik ind i dette ægteskab med egne midler og med en arvemæssig position, som måtte beskyttes. Hun var ikke en ung, ubemidlet kvinde, men en enke med erfaring, formue og familiehensyn. At ægtepagten detaljeret regulerede arveretten, peger på, at hendes økonomi havde reel vægt i ægteskabet, selv om hun var en kvinde. Ægteskabet med Hans Meldahl fremstår derfor mindre som en forsørgelsesrelation og mere som et fællesskab, hvor begge parter måtte tage hensyn til allerede eksisterende økonomiske interesser.

Ser man på Johanne Marie Rodschous liv som helhed, fremstår mændene i hendes liv som en slags nøgler til forskellige sociale og økonomiske rum: Andreas Brychmann som far til hendes barn, men uden varig sikring, Peder Biering som adgang til gods, kapital og højere status; og Hans Meldahl som den senere ægtefælle i et mere balanceret økonomisk fællesskab. Men samtidig viser kilderne, at Johanne Marie ikke forsvinder bag disse mænd. Hun træder tværtimod frem som en kvinde, der overlevede dem, administrerede følgerne af deres død, indgik nye forbindelser og efterlod sig et bo, hvis omfang vidner om betydelig velstand. Hendes historie fortæller derfor ikke kun om kærlighed, afhængighed eller ægteskab, men også om den måde en kvinde i 1700-tallet kunne fungere i et samfund, der var domineret af de økonomiske strukturer, som var skabt af mænd og alligevel sætte et tydeligt aftryk som formuende enke, mor, der via arv får betydning for næste generation.